Πρός Κορινθίους Α

- Παῦλος κλητὸς ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, 1 καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησία τοῦ θεοῦ τῇ οὖσῃ ἐν 2 Κορίνθω, ἡγιασμένοις ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς ἀγίοις, σὺν πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ ἐν παντὶ τόπω, αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν: χάρις ὑμῖν καὶ 3 εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.
- Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ 4 τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν 5 αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει, καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ 6 χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν: ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν 7 μηδενὶ χαρίσματι, απεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἔως τέλους, 8 ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. 9 Πιστὸς ὁ θεός, δι' οὖ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

¹ κλητός, called, summoned. ² Σωσθένης, ους, ὁ, Sosthenes. ³ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ⁴ άγιάζω, make holy, consecrate. ⁵ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ⁶ γνῶσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ⁷ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ⁸ βεβαιόω, confirm, secure. ⁹ ὑστερέω, lack, need. ¹⁰ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ¹¹ ἀπεκδέχομαι, await eagerly, expect eagerly. ¹² ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ¹³ ἀνέγκλητος, above reproach, blameless. ¹⁴ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution.

Πρὸς Κορινθίους Α 1:10 Byzantine NT

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν 10 Ίησοῦ χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ἦ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ^{1} ήτε δὲ κατηρτισμένοι ^{2} ἐν τῷ αὐτῷ νο $\ddot{i}^3$ καὶ ἐν τῃ αὐτῃ γνώμη. Έδηλώθη γάρ μοι περί ύμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν 11 Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσιν. Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος 12ύμῶν λέγει, Έγὼ μέν εἰμι Παύλου, Έγὼ δὲ Ἀπολλώ, Εγὼ δὲ Κηφᾶ, Έγὼ δὲ χριστοῦ. Μεμέρισται ό χριστός; Μὴ Παῦλος 13 έσταυρώθη ύπὲρ ύμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; 14 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, εἰ μὴ Κρίσπον 11 καὶ Γάϊον: ^{12} ἴνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβάπτισα. 15 Έβάπτισα δὲ καὶ τὸν Σ τεφαν $\tilde{\alpha}^{{}^{13}}$ οἶκον: λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα. Οὐ γὰρ ἀπέστειλέν με χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' 17 εὐαγγελίζεσθαι: οὐκ ἐν σοφία λόγου, ἵνα μὴ κενωθ $\tilde{\eta}^{^{14}}$ ὁ σταυρὸς $^{^{15}}$ τοῦ χριστοῦ.

Ό λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ¹⁵ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία¹⁶ ἐστίν, 18 τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστιν. Γέγραπται γάρ, 19 ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, ¹⁷ καὶ τὴν σύνεσιν ¹⁸ τῶν συνετῶν ἀθετήσω. ²⁰ Ποῦ σοφός; ¹⁷ Ποῦ γραμματεύς; Ποῦ συζητητὴς ²¹ τοῦ 20

¹ σχίσμα, τος, τό, tear, division. ² καταρτίζω, mend, fit. ³ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ⁴ γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion. ⁵ δηλόω, show, make clear. ⁶ χλόη, ης, ἡ, fresh growth, grass. ⁷ ἔρις, ιδος, ἡ, strife, contention. ⁸ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ⁹ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ¹⁰ μερίζω, divide, part. ¹¹ Κρίσπος, ου, ὁ, Crispus. ¹² Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ¹³ Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ, Stephanas. ¹⁴ κενόω, empty, make void. ¹⁵ σταυρός, οῦ, ὁ, cross. ¹⁶ μωρία, ας, ἡ, foolishness, folly. ¹⁷ σοφός, wise. ¹⁸ σύνεσις, εως, ἡ, understanding, insight. ¹⁹ συνετός, intelligent, clever. ²⁰ ἀθετέω, reject, annul. ²¹ συζητητής, οῦ, ὁ, disputer, debater.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 1:21

αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανεν¹ ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; Ἐπειδὴ² γὰρ ἐν τῇ σοφία τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ 21 τῆς σοφίας τὸν θεόν, εὐδόκησεν³ ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας⁴ τοῦ κηρύγματος⁵ σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. Ἐπειδὴ² καὶ Ἰουδαῖοι 22 σημεῖον αἰτοῦσιν, καὶ Ἑλληνες⁶ σοφίαν ζητοῦσιν: ἡμεῖς δὲ 23 κηρύσσομεν χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον,⁻ Ἑλλησιν⁶ δὲ μωρίαν:⁴ αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς,⁶ Ἰουδαίοις τε καὶ 24 Ἑλλησιν⁶ χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν. Ὅτι τὸ μωρὸν 25 τοῦ θεοῦ σοφώτερον¹ο τῶν ἀνθρώπων ἐστίν, καὶ τὸ ἀσθενὲς¹¹ τοῦ θεοῦ ἰσχυρότερον¹² τῶν ἀνθρώπων ἐστίν.

Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν¹³ ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ¹0 26 κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς:¹⁴ ἀλλὰ τὰ 27 μωρὰ³ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο¹⁵ ὁ θεός, ἵνα τοὺς σοφοὺς¹⁰ καταισχύνῃ:¹⁶ καὶ τὰ ἀσθενῆ¹¹ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο¹⁵ ὁ θεός, ἵνα καταισχύνῃ¹⁶ τὰ ἰσχυρά:¹² καὶ τὰ ἀγενῆ¹⁻ τοῦ κόσμου καὶ τὰ 28 ἐξουθενημένα¹³ ἐξελέξατο¹⁵ ὁ θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ:¹² ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 29 Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, δς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία 30

¹ μωραίνω, make foolish, make tasteless. ² ἐπειδή, since, because. ³ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ⁴ μωρία, ας, ἡ, foolishness, folly. ⁵ κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ⁶ Ελλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ⁷ σκάνδαλον, ου, τό, cause of stumbling, snare. ⁸ κλητός, called, summoned. ⁹ μωρός, foolish, stupid. ¹⁰ σοφός, wise. ¹¹ ἀσθενής, weak, infirm. ¹² ἰσχυρός, strong, mighty. ¹³ κλῆσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ¹⁴ εὐγενής, noble, high-born. ¹⁵ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹⁶ καταισχύνω, put to shame, shame. ¹⁷ ἀγενής, base, low. ¹⁸ ἐξουθενέω, despise, ignore. ¹⁹ καταργέω, make ineffective, abolish.

Πρὸς Κορινθίους Α 1:31 Βyzantine NT

ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμός, καὶ ἀπολύτρωσις: ἴνα, 31 καθὼς γέγραπται, Ὁ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω.

- Κάγω ἐλθων πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν³ λόγου ἢ 2 σοφίας καταγγέλλων⁴ ὑμῖν τὸ μαρτύριον⁵ τοῦ θεοῦ. Οὐ γὰρ 2 ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν χριστόν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. Καὶ ἐγω ἐν ἀσθενείᾳ⁴ καὶ ἐν φόβω καὶ ἐν τρόμω⁻ 3 πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά⁵ 4 μου οὐκ ἐν πειθοῖς² ἀνθρωπίνης¹ σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει¹¹ πνεύματος καὶ δυνάμεως: ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ἦ ἐν 5 σοφία ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει θεοῦ.
- Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις: ¹² σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος 6 τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου, τῶν καταργουμένων: ¹³ ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, ¹⁴ 7 τὴν ἀποκεκρυμμένην, ¹⁵ ῆν προώρισεν ¹⁶ ὁ θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν: ἡν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου 8 ἔγνωκεν: εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἄν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν: ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, ဪ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν, καὶ 9

¹ ἀγιασμός, οῦ, ὁ, consecration, holiness. ² ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ³ ὑπεροχή, ῆς, ἡ, superiority, authority. ⁴ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁵ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ⁶ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁷ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ⁸ κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ⁹πειθός, persuasive. ¹⁰ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ¹¹ ἀπόδειξις, εως, ἡ, proof, demonstration. ¹² τέλειος, complete, perfect. ¹³ καταργέω, make ineffective, abolish. ¹⁴ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ¹⁵ ἀποκρύπτω, hide, conceal. ¹⁶ προορίζω, predetermine, foreordain.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 2:10

οὖς οὐκ ἤκουσεν, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ήτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Ἡμῖν δὲ ὁ θεὸς 10 ἀπεκάλυψεν διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ: τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐρευνᾶ, ^{2} καὶ τὰ βάθη ^{3} τοῦ θεοῦ. Τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ 11ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; Οὕτως καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ. Ἡμεῖς δὲ 12 οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν. Ἡ καὶ 13 λαλοῦμεν, οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν πνεύματος άγίου, πνευματικοῖς πνευματικὰ ^{7} συγκρίνοντες. Ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ 14 πνεύματος τοῦ θεοῦ: μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστιν, καὶ οὐ δύναται γνώναι, ὅτι πνευματικώς ^{11} ἀνακρίνεται. ^{12} ^{12} ^{13} ^{15} άνακρίνει 12 μεν πάντα, αὐτὸς δε ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. 12 Τίς 16 γὰρ ἔγνω νοῦν 3 κυρίου, δς συμβιβάσει 4 αὐτόν; Ήμεῖς δὲ νοῦν 3 χριστοῦ ἔχομεν.

¹ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ²ἐρευνάω, search diligently. ³βάθος, ους, τό, depth, deep. ⁴χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁵διδακτός, instructed, taught. ⁶ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ⁷πνευματικός, spiritual. ⁸συγκρίνω, combine, compare. ⁹ ψυχικός, natural, wordly-minded. ¹⁰ μωρία, ας, ἡ, foolishness, folly. ¹¹πνευματικώς, spiritually, in a spiritual manner. ¹²ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹³νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹⁴συμβιβάζω, hold together, instruct.

Πρὸς Κορινθίους Α 3:2 Byzantine NT

Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην ὑμῖν λαλῆσαι ὡς πνευματικοῖς, 3 άλλ' ώς σαρκικοῖς, ^{2} ώς νηπίοις ^{3} ἐν χριστῷ. Γάλα τμᾶς ἐπότισα, ^{5} 2 καὶ οὐ βρῶμα: οὔπω γὰρ ἐδύνασθε, ἀλλ' οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε: 3ἔτι γὰρ σαρκικοί² ἐστε: ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις καὶ διχοστασίαι, ^{10} οὐχὶ σαρκικοί ^{2} ἐστε, καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατείτε; Όταν γὰρ λέγη τις, Έγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἕτερος 4 δέ, Έγὼ Ἀπολλώ, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε; Τίς οὖν ἐστιν Παῦλος, 5 τίς δὲ Ἀπολλώς, αλλ' ἢ διάκονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ έκάστω ως δ κύριος ἔδωκεν; Έγω ἐφύτευσα, ¹² Άπολλως ¹¹ 6 έπότισεν, ^{5} άλλ' ό θεὸς ηὔξανεν. $^{^{13}}$ 'Ωστε οὔτε ό φυτεύων $^{^{12}}$ ἐστίν τι, ^{7} οὔτε ὁ ποτίζων, δ ἀλλ' ὁ αὐξάνων θ θεός. Θ φυτεύων δ δὲ καὶ δ ποτίζων ^{5} εν εἰσιν: εκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν ^{14} λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. 5 Θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργοί: 6 θεοῦ γεώργιον, 7 θεοῦ οἰκοδομή εστε.

Κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς ¹⁹ ἀρχιτέκτων 10 θεμέλιον ²¹ τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ. ²² Έκαστος δὲ βλεπέτω πῶς ἐποικοδομεῖ. ²² Θεμέλιον ²¹ γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι 11 παρὰ τὸν κείμενον, ²³ ὅς ἐστιν Ἰησοῦς χριστός. Εἰ δέ τις 12

 $^{^1}$ πνευματικός, spiritual. ^{2} σαρκικός, fleshly, carnal. ^{3} νήπιος, infant, child. ^{4} γάλα, γαλακτος, τό, milk. ^{5} ποτίζω, give drink to, cause to drink. ^{6} βρώμα, τος, τό, food, food of any kind. ^{7} οὔπω, not yet. ^{8} ζῆλος, ου, ό, zeal, jealousy. ^{9} ἔρις, ιδος, ή, strife, contention. ^{10} διχοστασία, ας, ή, dissension, division. ^{11} Άπολλώς, ό, Apollos. ^{12} φυτεύω, plant. ^{13} αὐξάνω, cause to grow, increase. ^{14} μισθός, οῦ, ό, wages, reward. ^{15} κόπος, ου, ό, labor, trouble. ^{16} συνεργός, οῦ, ό, fellow worker. ^{17} γεώργιον, ου, τό, cultivated land, field. ^{18} οἰκοδομή, ῆς, ή, building, edification. ^{19} σοφός, wise. ^{20} ἀρχιτέκτων, ονος, ό, master builder. ^{21} θεμέλιος, ου, ό, foundation. ^{22} ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ^{23} κεῖμαι, lie, be laid.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 3:13

ἐποικοδομεῖ¹ ἐπὶ τὸν θεμέλιον² τοῦτον χρυσόν,³ ἄργυρον,⁴ λίθους τιμίους,⁵ ξύλα,⁶ χόρτον,⁻ καλάμην,⁵ ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν° 13 γενήσεται: ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει,¹⁰ ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται:¹¹ καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν¹² ἐστιν τὸ πῦρ δοκιμάσει.¹³ Εἴ τινος 14 τὸ ἔργον μένει ὃ ἐποικοδόμησεν,¹ μισθὸν¹⁴ λήψεται. Εἴ τινος τὸ 15 ἔργον κατακαήσεται,¹⁵ ζημιωθήσεται:¹⁶ αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός.

Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ οἰκεῖ¹⁷ ἐν 16 ὑμῖν; Εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ φθείρει, ¹⁸ φθερεῖ¹⁸ τοῦτον ὁ θεός: ὁ 17 γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἄγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς.

Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω: 19 εἴ τις δοκεῖ σοφὸς 20 εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ 18 αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς 21 γενέσθω, ἴνα γένηται σοφός. 20 Ἡ γὰρ σοφία 19 τοῦ κόσμου τούτου μωρία 22 παρὰ τῷ θεῷ ἐστιν. Γέγραπται γάρ, Ὁ δρασσόμενος 23 τοὺς σοφοὺς 20 ἐν τῇ πανουργίᾳ 4 αὐτῶν. Καὶ 20 πάλιν, Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς 5 τῶν σοφῶν, 5 ὅτι εἰσὶν μάταιοι. 26 Ὠστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις: πάντα 21 γὰρ ὑμῶν ἐστιν, εἴτε Παῦλος, εἴτε Ἀπολλώς, 27 εἴτε Κηφᾶς, 28 εἴτε 22

¹ ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ² θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ³ χρυσός, οῦ, ὁ, gold, anything made of gold. ⁴ ἄργυρος, ου, ὁ, silver, silver as a metal. ⁵ τίμιος, precious, honorable. ⁶ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ⁻ χόρτος, ου, ὁ, grass, hay. ⁶ καλάμη, ης, ἡ, stubble, straw. ⁰ φανερός, manifest, apparent. ¹¹ δηλόω, show, make clear. ¹¹ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ¹² ὁποῖος, what sort of, what kind of. ¹³ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁴ μισθός, οῦ, ὁ, wages, reward. ¹⁵ κατακαίω, burn up, consume entirely. ¹⁶ ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon. ¹⁻ οἰκέω, inhabit, dwell. ¹৪ φθείρω, destroy, corrupt. ¹⁰ ἐξαπατάω, seduce wholly, deceive. ²⁰ σοφός, wise. ²¹ μωρός, foolish, stupid. ²² μωρία, ας, ἡ, foolishness, folly. ²³ δράσσομαι, catch, seize. ²⁴ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ²⁵ διαλογισμός, οῦ, ὁ, reasoning, questioning. ²⁶ μάταιος, vain, useless. ²⁻ Ἀπολλώς, ὁ, Apollos. ²৪ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas.

Πρὸς Κορινθίους Α 3:23 Byzantine NT

23

κόσμος, εἴτε ζωή, εἴτε θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα, ἐτε μέλλοντα:
πάντα ὑμῶν ἐστιν, ὑμεῖς δὲ χριστοῦ, χριστὸς δὲ θεοῦ.

Οὕτως² ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας³ χριστοῦ καὶ 4 οἰκονόμους⁴ μυστηρίων⁵ θεοῦ. Ὁ δὲ λοιπόν, ζητεῖται ἐν τοῖς 2 οἰκονόμοις,⁴ ἴνα πιστός τις εὑρεθῆ. Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν⁶ ἐστιν 3 ἴνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ,⁻ ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης⁵ ἡμέρας: ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω.⁻ Οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύνοιδα,² ἀλλ' οὐκ ἐν 4 τοὑτῷ δεδικαίωμαι: ὁ δὲ ἀνακρίνων⁻ με κύριός ἐστιν. Ὠστε μὴ 5 πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἔως ἄν ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φωτίσει¹ο τὰ κρυπτὰ¹¹ τοῦ σκότους, καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς¹² τῶν καρδιῶν: καὶ τότε ὁ ἔπαινος¹³ γενήσεται ἑκάστῷ ἀπὸ τοῦ θεοῦ.

Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα¹⁴ εἰς ἐμαυτὸν καὶ Ἀπολλω¹⁵ δι' 6 ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε¹⁶ τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν, ¹⁷ ἵνα μὴ εἶς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυσιοῦσθε¹⁸ κατὰ τοῦ ἑτέρου. Τίς γάρ σε 7 διακρίνει; ¹⁹ Τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; Εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών; "Ηδη κεκορεσμένοι²⁰ ἐστέ, ἤδη 8 ἐπλουτήσατε, ²¹ χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε: ²² καὶ ὄφελόν²³ γε²⁴

¹ ἐνίστημι, be present, place in or upon. ² οὕτως, thus, so. ³ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ⁴ οἰκονόμος, ου, ὁ, manager, steward. ⁵ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁶ ἐλάχιστος, least, smallest. ⁷ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁶ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ៗ σύνοιδα, know, be conscious of. ¹ ὁ φωτίζω, give light, enlighten. ¹¹ κρυπτός, hidden, secret. ¹² βουλή, ῆς, ἡ, counsel, purpose. ¹³ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ¹⁴ μετασχηματίζω, transform, disguise. ¹⁵ Ἀπολλως, ὁ, Apollos. ¹⁶ μανθάνω, learn, ascertain. ¹⁻ φρονέω, think, judge. ¹ఠ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ¹⁰ διακρίνω, discriminate, judge. ²⁰ κορέννυμι, satiate, fill. ²¹ πλουτέω, be rich, become rich. ²² βασιλεύω, reign, rule. ²³ ὄφελον, would that (used to express a fruitless wish) ²⁴ γέ, indeed, at least.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 4:9

έβασιλεύσατε, ΐνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν. Δοκῶ γὰρ 9 ὅτι ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους: ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλοις, καὶ ἀνθρώποις. Ἡμεῖς μωροὶ ὁλὰ χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν 10 χριστῷ: ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί: ὑμεῖς ἔνδοξοι, ὑ ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν, καὶ διψῶμεν, 11 καὶ γυμνητεύομεν, καὶ κολαφιζόμεθα, καὶ ἀστατοῦμεν, καὶ 12 κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν: λοιδορούμενοι 13 παρακαλοῦμεν: ὡς περικαθάρματα ο τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα ο καρτίνας ἀρτι.

Οὐκ ἐντρέπων²² ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ 14 νουθετῶ.²³ Ἐὰν γὰρ μυρίους²⁴ παιδαγωγοὺς²⁵ ἔχητε ἐν χριστῷ, 15 ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας: ἐν γὰρ χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί²⁶ 16 μου γίνεσθε. Διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον,²⁷ ὅς ἐστιν τέκνον 17 μου ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ, ὅς ὑμᾶς ἀναμνήσει²⁸ τὰς

¹ βασιλεύω, reign, rule. ² συμβασιλεύω, rule (as king) with someone. ³ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ⁴ ἐπιθανάπιος, condemned to death. ⁵ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ⁶ μωρός, foolish, stupid. ⁷ φρόνιμος, prudent, wise. ⁸ ἀσθενής, weak, infirm. ⁹ ἰσχυρός, strong, mighty. ¹⁰ ἔνδοξος, honored, glorious. ¹¹ ἄτιμος, without honor, dishonored. ¹² πεινάω, hunger, am hungry. ¹³ διψάω, thirst, thirst for. ¹⁴ γυμνητεύω, am poorly clad. ¹⁵ κολαφίζω, strike with the fist, treat roughly. ¹⁶ ἀστατέω, be unsettled, be homeless. ¹⁷ κοπιάω, toil, labor. ¹⁸ λοιδορέω, abuse, revile. ¹⁹ ἀνέχομαι, endure, bear with. ²⁰ περικάθαρμα, τος, τό, dirt, refuse. ²¹ περίψημα, τος, τό, dirt, dregs. ²² ἐντρέπω, turn about, reverence. ²³ νουθετέω, admonish, exhort. ²⁴ μυρίοι, ten thousand, innumerable. ²⁵ παιδαγωγός, οῦ, ὁ, tutor, guardian. ²⁶ μιμητής, οῦ, ὁ, imitator. ²⁷ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ²⁸ ἀναμμνήσκω, remind, remember.

Πρὸς Κορινθίους Α 4:18 Byzantine NT

όδούς μου τὰς ἐν χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ¹ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω. Ὠς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν² 18 τινες. Ἐλεύσομαι δὲ ταχέως³ πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ 19 γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων,² ἀλλὰ τὴν δύναμιν. 20 Οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει. Τί θέλετε; 21 Ἐν ῥάβδῳ⁴ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματί τε πρᾳότητος⁵;

Όλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία, ἤτις οὐδὲ 5 ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται, ὅστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν.
Καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ² ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, ² 2 ἵνα ἐξαρθῆ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας. Ἐγὼ μὲν 3 γὰρ ὡς ἀπὼν τῷ σώματι παρὼν ² δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα ὡς παρών, τὸν οὕτως τοῦτο κατεργασάμενον, ἐν τῷ ὀνόματι 4 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σὺν τῆ δυνάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ Σατανῷ εἰς ὅλεθρον τῆς 5 σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῆ ἐν τῆ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Οὐ 6 καλὸν τὸ καύγημα ὅς ὑμῶν. Οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὁς δλον τὸ

¹πανταχοῦ, everywhere. ² φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ³ταχέως, quickly, soon. ⁴ ῥάβδος, ου, ἡ, staff, rod. ⁵πραΰτης, mildness, gentleness. ⁶ ὅλως, altogether, completely. ⁷πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ⁸ ὀνομάζω, name, give a name to. ⁹πενθέω, mourn, lament. ¹⁰ ἐξαίρω, remove, drive away. ¹¹ ἄπειμι, go away, depart. ¹²πάρειμι, be present, have arrived. ¹³ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁴ ὅλεθρος, ου, ὁ, destruction, death. ¹⁵ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹⁶ ζύμη, ης, ἡ, leaven, ferment.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 5:7

φύραμα¹ ζυμοῖ;² Ἐκκαθάρατε³ τὴν παλαιὰν⁴ ζύμην,⁵ ἴνα ἦτε νέον ^{6} φύραμα,¹ καθώς ἐστε ἄζυμοι. ^{7} Καὶ γὰρ τὸ Πάσχα ^{8} ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη ^{9} χριστός: ὥστε ἑορτάζωμεν, ^{10} μὴ ἐν ζύμη ^{5} παλαιᾶ, ^{4} 8 μηδὲ ἐν ζύμη ^{5} κακίας ^{11} καὶ πονηρίας, ^{12} ἀλλ' ἐν ἀζύμοις ^{7} εἰλικρινείας ^{13} καὶ ἀληθείας.

"Έγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ ¹⁴ μὴ συναναμίγνυσθαι ¹⁵ πόρνοις: ¹⁶ καὶ 9 οὐ πάντως ¹⁷ τοῖς πόρνοις ¹⁶ τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις, ¹⁸ ἢ ἄρπαξιν, ¹⁹ ἢ εἰδωλολάτραις: ²⁰ ἐπεὶ ²¹ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν. Νῦν δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ 11 συναναμίγνυσθαι, ¹⁵ ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ²² ῇ πόρνος, ¹⁶ ἢ πλεονέκτης, ¹⁸ ἢ εἰδωλολάτρης, ²⁰ ἢ λοίδορος, ²³ ἢ μέθυσος, ²⁴ ἢ ἄρπαξ: ¹⁹ τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. ²⁵ Τί γάρ μοι καὶ τοὺς ἔξω 12 κρίνειν; Οὐχὶ τοὺς ἔσω ²⁶ ὑμεῖς κρίνετε; Τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρινεῖ. 13 Καὶ ἐξαρεῖτε ²⁷ τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

Τολμᾳ²⁸ τις ὑμῶν, πρᾶγμα²⁹ ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, κρίνεσθαι ἐπὶ 6
τῶν ἀδίκων,³⁰ καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων; Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἄγιοι τὸν 2

¹ φύραμα, τος, τό, that which is mixed, lump. ²ζυμόω, leaven, ferment. ³ ἐκκαθαίρω, cleanse thoroughly, clean out. ⁴ παλαιός, old, ancient. ⁵ ζύμη, ης, ή, leaven, ferment. ⁶ νέος, new, young. ⁷ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ⁸ πάσχα, τό, passover, passover feast. ⁹ θύω, sacrifice, kill. ¹⁰ ἐορτάζω, celebrate a feast, keep a feast. ¹¹ κακία, ας, ή, malice, evil. ¹² πονηρία, ας, ή, iniquity, wickedness. ¹³ εἰλικρίνεια, ας, ή, sincerity, purity of motive. ¹⁴ ἐπιστολή, ῆς, ή, letter, dispatch. ¹⁵ συναναμίγνυμι, associate with, mingle. ¹⁶ πόρνος, ου, ό, fornicator, immoral person. ¹⁷ πάντως, altogether, by all means. ¹⁸ πλεονέκτης, ου, ό, covetous or greedy person. ¹⁹ ἄρπαξ, ravenous, rapacious. ²⁰ εἰδωλολάτρης, ου, ό, image worshiper, idolater. ²¹ ἐπεί, when, since. ²² ὀνομάζω, name, give a name to. ²³ λοίδορος, ου, ό, reviler, abusive person. ²⁴ μέθυσος, ου, ό, drunkard. ²⁵ συνεσθίω, eat with. ²⁶ ἔσω, within, inside. ²⁷ ἔξαίρω, remove, drive away. ²⁸ τολμάω, dare, endure. ²⁹ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ³⁰ ἄδικος, unjust, unrighteous.

Πρὸς Κορινθίους Α 6:3

κόσμον κρινοῦσιν; Καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ΄ έστε κριτηρίων² έλαχίστων; ³ Οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν 3 ; Μήτι 4 γε 5 βιωτικά; 6 Βιωτικά μὲν οὖν κριτήρια 2 ἐὰν ἔχητε, τοὺς 4 έξουθενημένους έν τῆ ἐκκλησία, τούτους καθίζετε. Πρὸς 5 ἐντροπὴν $^{^{\$}}$ ὑμῖν λέγω. Οὕτως οὐκ ἔνι $^{^{2}}$ ἐν ὑμῖν σοφὸς $^{^{10}}$ οὐδὲ εἷς, δς δυνήσεται διακρῖναι $^{^{11}}$ ἀνὰ $^{^{12}}$ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ ^{6} άδελφὸς μετὰ άδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων; ¹³ "Ηδη 7 μὲν οὖν ὅλως $^{^{14}}$ ἥττημα $^{^{15}}$ ὑμῖν ἐστιν, ὅτι κρίματα $^{^{16}}$ ἔχετε μεθ' έαυτῶν. Δ ιὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; Δ ιὰ τί οὐχὶ μᾶλλον άποστερεῖσθε; ^{18} Άλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε ^{17} καὶ ἀποστερεῖτε, ^{18} καὶ 8ταῦτα ἀδελφούς. "Η οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι" βασιλείαν θεοῦ οὐ 9 κληρονομήσουσιν; 20 Μὴ πλανᾶσθε: οὔτε πόρνοι, 21 οὔτε εἰδωλολάτραι, ^{22} οὔτε μοιχοί, ^{23} οὔτε μαλακοί, ^{24} οὔτε ἀρσενοκοῖται, οὔτε πλεονέκται,²⁶ οὔτε κλέπται,²⁷ οὔτε μέθυσοι,²⁸ οὖ λοίδοροι,²⁹ 10 οὺχ ἄρπαγες, 30 βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. 20 Καὶ ταῦτά 11 τινες ήτε: ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ^{31} ἀλλὰ ἡγιάσθητε, ^{32} ἀλλ' έδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, καὶ ἐν τῷ

¹ ἀνάξιος, unworthy, incompetent. ² κριτήριον, ου, τό, law court, tribunal. ³ ἐλάχιστος, least, smallest. ⁴ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁵ γέ, indeed, at least. ⁶ βιωτικός, matter of daily life, life. ⁻ ἐξουθενέω, despise, ignore. ² ἐντροπή, ῆς, ῆ, shame, humiliation. ² ἔνι, there is in, is present. ¹¹ σοφός, wise. ¹¹ διακρίνω, discriminate, judge. ¹² ἀνά, upwards, upon. ¹³ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹⁴ δλως, altogether, completely. ¹⁵ ἥττημα, τος, τό, loss, failure. ¹⁶ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ¹⁻ ἀδικέω, do wrong, harm. ¹² ἀποστερέω, defraud, deprive of. ¹² ἄδικος, unjust, unrighteous. ²⁰ κληρονομέω, inherit, obtain. ²¹ πόρνος, ου, δ, fornicator, immoral person. ²² εἰδωλολάτρης, ου, δ, image worshiper, idolater. ²³ μοιχός, οῦ, δ, adulterer. ²⁴ μαλακός, soft, effeminate. ²⁵ ἀρσενοκοίτης, ου, δ, male engaging in same-sex sexual activity. ²⁶ πλεονέκτης, ου, δ, covetous or greedy person. ²⁻ κλέπτης, ου, δ, thief. ²² μέθυσος, ου, δ, drunkard. ²² λοίδορος, ου, δ, reviler, abusive person. ³⁰ ἄρπαξ, ravenous, rapacious. ³¹ ἀπολούω, wash off, wash away. ³² άγιάζω, make holy, consecrate.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 6:12

πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

 Π άντα μοι ἔξεστιν, άλλ' οὐ πάντα συμφέρει: πάντα μοι ἔξεστιν, 12 άλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι² ὑπό τινος. Τὰ βρώματα³ τῆ 13 κοιλία, καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν: δ δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. Τὸ δὲ σῶμα οὐ τῆ πορνεία, ἀλλὰ τῷ κυρίῳ, καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι: ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύριον ἤγειρεν καὶ 14 ήμᾶς ἐξεγερεί διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ 15 σώματα ύμῶν μέλη χριστοῦ ἐστιν; Ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη; Μὴ γένοιτο. Οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ 16 κολλώμενος τῆ πόρνη εν σωμά ἐστιν; "Εσονται γάρ, φησίν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ὁ δὲ κολλώμενος τῷ κυρίῳ ε̈ν πνεῦμά ἐστιν. 17 Φεύγετε ^{10} την πορνείαν. ^{6} Πᾶν ἁμάρτημα ^{11} ^{6} ἐὰν ποιήση 18 ἄνθρωπος ἐκτὸς 12 τοῦ σώματός ἐστιν: ὁ δὲ πορνεύων 13 εἰς τὸ ἴδιον σώμα άμαρτάνει. "Η οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σώμα ὑμών ναὸς τοῦ ἐν 19 ύμῖν άγίου πνεύματός ἐστιν, οὖ ἔγετε ἀπὸ θεοῦ; Καὶ οὐκ ἐστὲ έαυτών, ήγοράσθητε γὰρ τιμῆς: δοξάσατε δη ^{14} τὸν θεὸν ἐν τῷ 20 σώματι ύμῶν, καὶ ἐν τῷ πνεύματι ύμῶν, ἄτινά ἐστιν τοῦ θεοῦ.

¹ συμφέρω, bring together, it is profitable. ² ἐξουσιάζω, have authority over, master. ³ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ⁴ κοιλία, ας, ή, belly, womb. ⁵ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁶ πορνεία, ας, ή, fornication, idolatry. ⁷ ἐξεγείρω, raise, raise up. ⁸ πόρνη, ης, ἡ, prostitute. ⁹ κολλάω, glue, cleave. ¹⁰ φεύγω, flee, escape. ¹¹ ἀμάρτημα, τος, τό, sin, fault. ¹² ἐκτός, aside from, besides. ¹³ πορνεύω, commit fornication, fornicate. ¹⁴ δή, also, indeed.

Πρὸς Κορινθίους Α 7:2 Byzantine NT

Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἄπτεσθαι. 7

Διὰ δὲ τὰς πορνείας¹ ἔκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἐκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω. Τῆ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν 3

ὀφειλομένην εὔνοιαν² ἀποδιδότω: ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί.

Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει,³ ἀλλ' ὁ ἀνήρ: ὁμοίως 4

δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει,³ ἀλλ' ἡ γυνή. 5

Μὴ ἀποστερεῖτε⁴ ἀλλήλους, εἰ μήτι³ ἄν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρόν, ἵνα σχολάζητε⁻ τῆ νηστείᾳ καὶ τῆ προσευχῆ, καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχησθε, ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν² ὑμῶν. Τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην,¹ο οὐ κατ' 6 ἐπιταγήν.¹¹ Θέλω γὰρ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτόν: 7 ἀλλ' ἔκαστος ἴδιον χάρισμα¹² ἔχει ἐκ θεοῦ, ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ οὕτως.

Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις ¹³ καὶ ταῖς χήραις, ¹⁴ καλὸν αὐτοῖς ἐστιν ἐὰν 8 μείνωσιν ὡς κἀγώ. Εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, ¹⁵ γαμησάτωσαν: ¹⁶ 9 κρεῖσσον ¹⁷ γάρ ἐστιν γαμῆσαι ¹⁶ ἢ πυροῦσθαι. ¹⁸ Τοῖς δὲ 10 γεγαμηκόσιν ¹⁶ παραγγέλλω, οὐκ ἐγώ, ἀλλ' ὁ κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι: ¹⁹ ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῆ, ¹⁹ μενέτω ἄγαμος, ¹³ 11

¹πορνεία, ας, ή, fornication, idolatry. ² εὔνοια, ας, ή, favor, affection. ³ ἔζουσιάζω, have authority over, master. ⁴ ἀποστερέω, defraud, deprive of. ⁵ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁶ σύμφωνος, attuned to, harmonious. ⁷ σχολάζω, devote oneself to, be unoccupied. ⁸ νηστεία, ας, ή, fasting, fast. ⁹ ἀκρασία, ας, ή, lack of self-control, self-indulgence. ¹⁰ συγγνώμη, ης, ή, concession, indulgence. ¹¹ ἐπιταγή, ῆς, ἡ, command, commandment. ¹² χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ¹³ ἄγαμος, ου, ἡ, unmarried. ¹⁴ χήρα, ας, ἡ, widow. ¹⁵ ἐγκρατεύομαι, exercise self-control. ¹⁶ γαμέω, marry. ¹⁷ κρείσσων, stronger, more excellent. ¹⁸ πυρόω, burn, am purified by fire. ¹⁹ χωρίζω, separate, depart.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 7:12

ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω - καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι. Τοῖς 12 δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ κύριος: εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει απιστον, 2 καὶ αὐτὴ συνευδοκε1 οἰκε1 μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν. Καὶ γυνὴ ἥτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, $^{^2}$ καὶ αὐτὸς συνευδοκεῖ $^{^3}$ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω αὐτόν. Ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ 14 ἄπιστος ^{2} ἐν τῆ γυναικί, καὶ ἡγίασται ^{5} ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ^{2} ἐν τῷ ἀνδρί: ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστιν, νῦν δὲ ἄγιά έστιν. Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος ^{2} χωρίζεται, ^{7} χωριζέσθω. ^{7} Οὐ δεδούλωται ^{8} ὁ 15 άδελφὸς ἢ ἡ άδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις: ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ήμᾶς ὁ θεός. Τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; "Η τί 16 οίδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; Εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς ἐμέρισεν 10 17 θεός, ἔκαστον ὡς κέκληκεν ὁ κύριος, οὕτως περιπατείτω. Καὶ διατάσσομαι.¹¹ 18 ούτως ἐκκλησίαις πάσαις έv ταῖς Περιτετμημένος 22 τις ἐκλήθη; Μὴ ἐπισπάσθω. 33 Έν ἀκροβυστία τις ἐκλήθη; Μὴ περιτεμνέσθω. 12 ή περιτομὴ οὐδέν ἐστιν, καὶ ἡ 19 άκροβυστία ^{14} οὐδέν ἐστιν, άλλὰ τήρησις ^{15} ἐντολῶν θεοῦ. 20 Έκαστος ἐν τῆ κλήσει ^{16} ἡ ἐκλήθη, ἐν ταύτη μενέτω. Δοῦλος 21 ἐκλήθης; Μή σοι μελέτω: ^{17} ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος ^{18} γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι. Ο γὰρ ἐν κυρίω κληθεὶς δοῦλος, 22

¹ καταλλάσσω, reconcile. ² ἄπιστος, unbelieving, faithless. ³ συνευδοκέω, consent, approve. ⁴ οἰκέω, inhabit, dwell. ⁵ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ⁶ ἐπεί, when, since. ⁷ χωρίζω, separate, depart. ⁸ δουλόω, enslave, bring under subjection. ⁹ ἀδελφή, ῆς, ἡ, sister. ¹⁰ μερίζω, divide, part. ¹¹ διατάσσω, command, give orders to. ¹² περιτέμνω, circumcize, circumcise. ¹³ ἐπισπάομαι, become uncircumcised. ¹⁴ ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ¹⁵ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ¹⁶ κλῆσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ¹⁷ μέλει, it is a care, it concerns. ¹⁸ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ¹⁹ χράομαι, use, make use of.

Πρὸς Κορινθίους Α 7:23 Byzantine NT

ἀπελεύθερος κυρίου ἐστίν: ὁμοίως καὶ ὁ ἐλεύθερος κληθείς, δοῦλός ἐστιν χριστοῦ. Τιμῆς ἠγοράσθητε: μὴ γίνεσθε δοῦλοι 23 ἀνθρώπων. Έκαστος ἐν ῷ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω 24 παρὰ θεῷ.

Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ ἔχω: γνώμην δὲ 25 δίδωμι ώς ήλεημένος $^{\circ}$ ύπο κυρίου πιστος είναι. Νομίζω ούν 26 τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν® ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ανθρώπω τὸ οὕτως εἶναι. Δ έδεσαι γυναικί; Mη ζήτει λύσιν. 10 27 Λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; Μὴ ζήτει γυναῖκα. Ἐὰν δὲ καὶ γήμης, 28 οὐχ ἥμαρτες: καὶ ἐὰν γήμ η^{11} ἡ παρθένος, οὐχ ἥμαρτεν. Θλίψιν δὲ τῆ σαρκὶ ἔξουσιν οἱ τοιοῦτοι: ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. 29 δέ φημι, άδελφοί, ὁ καιρὸς συνεσταλμένος: 13 τὸ λοιπόν ἐστιν ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες ὧσιν: καὶ οἱ κλαίοντες, ὡς 30 μὴ κλαίοντες: καὶ οἱ γαίροντες, ὡς μὴ γαίροντες: καὶ οἱ άγοράζοντες, ώς μὴ κατέχοντες: ^{14} καὶ οἱ χρώμενοι ^{15} τῷ κόσμῳ 31τούτω, ώς μὴ καταχρώμενοι: ^{16} παράγει ^{17} γὰρ τὸ σχῆμα ^{18} τοῦ κόσμου τούτου. Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους ^{19} εἶναι. Ὁ ἄγαμος ^{20} 32 μεριμν $\tilde{a}^{21}$ τὰ τοῦ κυρίου, πῶς ἀρέσει τῷ κυρίω: ὁ δὲ γαμήσας 33

¹ ἀπελεύθερος, ου, ὁ, freedman. ² ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ³ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ⁴ ἐπιταγή, ῆς, ἡ, command, commandment. ⁵ γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion. ⁶ ἐλεέω, have mercy, pity. ⁻ νομίζω, suppose, think. ⁶ ἐνίστημι, be present, place in or upon. ⁶ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁰ λύσις, εως, ἡ, release, separation. ¹¹ γαμέω, marry. ¹² φείδομαι, spare, abstain. ¹³ συστέλλω, limit, shorten. ¹⁴ κατέχω, hold back, hold fast. ¹⁵ χράομαι, use, make use of. ¹⁶ καταχράομαι, make full use of, use up. ¹⁻ παράγω, pass by, depart. ¹⁵ σχήμα, τος, τό, outward appearance, form. ¹⁵ ἀμέριμνος, free from care, free from anxiety. ²⁰ ἄγαμος, ου, ἡ, unmarried. ²¹ μεριμνάω, be anxious, distracted. ²² ἀρέσκω, please, serve.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 7:34

μεριμν $\tilde{\mathbf{a}}^{1}$ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει ^{2} τῆ γυναικί. Μεμέρισται ^{3} 34 καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. ΤΗ ἄγαμος μεριμνα τὰ τοῦ κυρίου, ἵνα ἦ ἁγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι: ἡ δὲ γαμήσασα⁶ μεριμνῷ ¹ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει² τῷ ἀνδρί. Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν 35 αὐτῶν συμφέρον λέγω: οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον 10 καὶ εὐπρόσεδρον 11 τῷ κυρίῳ ἀπερισπάστως. 12 Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ^{13} ἐπὶ τὴν παρθένον ^{4} αὐτοῦ νομίζει, ^{14} ἐὰν ῇ 36ύπέρακμος,15 καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι, ὁ θέλει ποιείτω: οὐχ άμαρτάνει: γαμείτωσαν. "Ός δὲ ἔστηκεν ἑδραῖος " ἐν τῆ καρδία, 37 μὴ ἔχων ἀνάγκην,17 ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ καρδία αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, ^{4} καλώς ποιεῖ. ^{4} Ωστε καὶ ὁ ἐκγαμίζων $^{^{18}}$ καλώς ποιεῖ: ^{4} 38 δὲ μὴ ἐκγαμίζων 18 κρεῖσσον 19 ποιεῖ. Γυνὴ δέδεται νόμω ἐφ' ὅσον 39 χρόνον ζ $\tilde{\eta}$ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς: ἐὰν δὲ καὶ κοιμηθ $\tilde{\eta}^{20}$ ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα $\tilde{\eta}^{20}$ έστιν ῷ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν κυρίω. Μακαριωτέρα δέ 40 έστιν ἐὰν οὕτως μείνη, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην: ^{22} δοκῶ δὲ κάγὼ πνεῦμα θεοῦ ἔχειν.

¹ μεριμνάω, be anxious, distracted. ² ἀρέσκω, please, serve. ³ μερίζω, divide, part. ⁴ παρθένος, ου, ή, virgin. ⁵ ἄγαμος, ου, ή, unmarried. ⁶ γαμέω, marry. ⁷ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁸ βρόχος, ου, ό, noose, noose or snare. ⁹ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁰ εὐσχήμων, honorable. ¹¹ εὐπρόσεδρος, devoted. ¹² ἀπερισπάστως, without distraction. ¹³ ἀσχημονέω, act unbecomingly, disgracefully. ¹⁴ νομίζω, suppose, think. ¹⁵ ὑπέρακμος, past the bloom of youth, of full age. ¹⁶ ἐδραῖος, steadfast, firm. ¹⁷ ἀνάγκη, ης, ή, necessity, distress. ¹⁸ ἐκγαμίζω, give in marriage, marry. ¹⁹ κρείσσων, stronger, more excellent. ²⁰ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ²¹ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ²² γνώμη, ης, ή, purpose, opinion.

Πρὸς Κορινθίους Α 8:2

Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν. Ἡ 8 γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. Εἰ δέ τις δοκεῖ εἰδέναι τι, 2 οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκεν καθώς δεῖ γνῶναι: εἰ δέ τις ἀγαπῷ τὸν 3 θεόν, ούτος ἔγνωσται ύπ' αὐτοῦ. Π ερὶ τῆς βρώσεως $\dot{}$ οὖν τῶν $\dot{}$ 4 είδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κόσμω, καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς ἔτερος εἰ μὴ εἶς. Καὶ γὰρ εἴπερ΄ εἰσὶν λεγόμενοι θεοί, 5 εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ γῆς: ὥσπερ εἰσὶν θεοὶ πολλοί, καὶ κύριοι πολλοί: ἀλλ' ἡμῖν εἶς θεὸς ὁ πατήρ, ἐξ οὖ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς 6 αὐτόν: καὶ εἶς κύριος Ἰησοῦς χριστός, δι' οὖ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ. Άλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις: τινὲς δὲ τῆ συνειδήσει 7 τοῦ εἰδώλου εως ἄρτι ως εἰδωλόθυτον έσθίουσιν, καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα μολύνεται. Βρῶμα οδὲ ἡμᾶς οὐ 8 παρίστησιν τῷ θεῷ: οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν περισσεύομεν, οὔτε έὰν μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα. 11 Βλέπετε δὲ μήπως 12 ἡ ἐξουσία 9 ύμῶν αὕτη πρόσκομμα 3 γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν. Ἐὰν γάρ τις 10 ἴδη σε τὸν ἔχοντα γνῶσιν² ἐν εἰδωλείω τατακείμενον, 5 οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὅντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ είδωλόθυτα έσθίειν; Καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς ἐπὶ τῆ σῆ 11 γνώσει, δι' δν χριστὸς ἀπέθανεν; Οὕτως δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς 12

¹ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ² γνῶσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ³ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ⁴ σὐδέπω, not yet, still not. ⁵ βρῶσις, εως, ἡ, eating, food. ⁶ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ⁻ εἴπερ, if perhaps, if indeed. ⁶ ἀσθενής, weak, infirm. ⁰ μολύνω, stain, soil. ¹⁰ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ¹¹ ὑστερέω, lack, need. ¹² μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹³ πρόσκομμα, τος, τό, stumbling, occasion of stumbling. ¹⁴ εἰδωλεῖον, ου, τό, idol's temple, temple for an image. ¹⁵ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ¹⁶ σός, your, yours.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 8:13

τοὺς ἀδελφούς, καὶ τύπτοντες¹ αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, εἰς χριστὸν ἁμαρτάνετε. Διόπερ² εἰ βρῶμα³ 13 σκανδαλίζει⁴ τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα⁵ εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.⁴

Οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; Οὐχὶ Ἰησοῦν χριστὸν τὸν κύριον ἡμῶν ἑώρακα; Οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίω; 2 Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, ἀλλά γε $^{-1}$ ὑμῖν εἰμι: ἡ γὰρ σφραγὶς ^{8} τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίω. Ἡ ἐμὴ ἀπολογία ^{10} ^{3} τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν $^{^{11}}$ αὕτη ἐστίν. Mὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ^{4} φαγείν καὶ πιείν; Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν 12 γυναίκα 5 περιάγειν, 3 ως καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου, καὶ Κηφᾶς; Ή "Η μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας 5 οὐκ ἔγομεν 6 έξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; Τίς στρατεύεται $^{^{16}}$ ἰδίοις ὀψωνίοις $^{^{17}}$ ^{7} ποτέ; Τίς φυτεύει 38 άμπελωνα, 39 καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ $\dot{\epsilon}$ σθίει; "Η τίς ποιμαίνει²⁰ ποίμνην, 1 καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος 2 τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; "Η οὐχὶ 8 καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει; Ἐν γὰρ τῷ Μωϋσέως νόμῳ γέγραπται, 🤊 Οὐ φιμώσεις ^{23} βοῦν ^{24} ἀλοῶντα. ^{25} Μὴ τῶν βοῶν ^{24} μέλει ^{26} τῷ θεῷ; 10

¹ τύπτω, smite, beat. ² διόπερ, therefore, for this very reason. ³ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ⁴ σκανδαλίζω, cause to stumble. ⁵ κρέας, τό, meat, flesh. ⁶ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ⁷ γέ, indeed, at least. ⁸ σφραγίς, ῖδος, ἡ, seal, signet ring. ⁹ ἀποστολή, ῆς, ἡ, apostleship, commission. ¹⁰ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ¹¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹² ἀδελφή, ῆς, ἡ, sister. ¹³ περιάγω, lead around, go about. ¹⁴ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ¹⁵ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁶ στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ¹⁷ ὀψώνιον, ου, τό, compensation, wages. ¹⁸ φυτεύω, plant. ¹⁹ ἀμπελών, ώνος, ὁ, vineyard. ²⁰ ποιμαίνω, shepherd, rule. ²¹ ποίμνη, ης, ἡ, flock. ²² γάλα, γαλακτος, τό, milk. ²³ φιμόω, muzzle, silence. ²⁴ βοῦς, ὁ, οx, cow. ²⁵ ἀλοάω, thresh. ²⁶ μέλει, it is a care, it concerns.

Πρὸς Κορινθίους Α 9:11 Byzantine NT

"Η δι' ἡμᾶς πάντως λέγει; Δ ι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι όφείλει ὁ ἀροτριῶν ^{2} ἀροτριᾶν ^{2} καὶ ὁ ἀλοῶν ^{3} τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν⁴ ἐπ' ἐλπίδι. Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ⁵ ἐσπείραμεν, 11 μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν; Εἰ ἄλλοι τῆς 12 έξουσίας ύμῶν μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; Άλλ' οὐκ έχρησάμεθα τῆ έξουσία ταύτη, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, τνα μὴ έγκοπήν ^{10} τινα δώμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι 13 οί τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν, οἱ τῷ προσεδρεύοντες 12 θυσιαστηρίω11 θυσιαστηρίω τῶ Ούτως καὶ ὁ κύριος διέταξεν 14 συμμερίζονται; 13 εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν έκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν. Έγὼ δὲ 15 ούδενὶ ἐχρησάμην® τούτων: οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτως γένηται ἐν ἐμοί: καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα τις κενώση.17 Έὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστιν μοι 16 καύγημα: ^{16} ἀνάγκη ^{18} γάρ μοι ἐπίκειται: ^{19} οὐαὶ δέ μοι ἐστίν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. Εἰ γὰρ ἑκὼν ^{20} τοῦτο πράσσω, μισθὸν ^{21} ἔγω: εἰ 17δὲ ἄκων, ^{22} οἰκονομίαν ^{23} πεπίστευμαι. Τίς οὖν μοί ἐστιν ὁ μισθός ^{21} ^{18} ; Ίνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον²4 θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ

¹ πάντως, altogether, by all means. ² ἀροτριάω, plow. ³ ἀλοάω, thresh. ⁴ μετέχω, partake of, share in. ⁵ πνευματικός, spiritual. ⁶ σαρκικός, fleshly, carnal. ⁷ θερίζω, reap, gather. ⁸ χράομαι, use, make use of. ⁹ στέγω, endure, bear. ¹⁰ ἐγκοπή, ῆς, ἡ, hindrance, impediment. ¹¹ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ¹² προσεδρεύω, wait upon, minister to. ¹³ συμμερίζομαι, partake with. ¹⁴ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁶ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹⁷ κενόω, empty, make void. ¹⁸ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁹ ἐπίκειμαι, lie on, lie upon. ²⁰ ἐκών, of one's own free will, voluntarily. ²¹ μισθός, οῦ, ὁ, wages, reward. ²² ἄκων, unwilling. ²³ οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ²⁴ ἀδάπανος, free, free of charge.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 9:19

χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῆ ἐξουσία μου ἐν τῷ εὐαγγελίω. Ἐλεύθερος² γὰρ ὢν ἐκ πάντων, πᾶσιν ἐμαυτὸν 19 έδούλωσα, τνα τοὺς πλείονας κερδήσω. Καὶ ἐγενόμην τοῖς 20 Ίουδαίοις ώς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω:⁴ τοῖς ὑπὸ νόμον ώς ύπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω: ^{*} τοῖς ἀνόμοις ⁵ ώς 21 ἄνομος, μὴ ὢν ἄνομος θεῷ ἀλλ' ἔννομος χριστῷ, ἵνα κερδήσω ^{4} ἀνόμους. Έγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ώς ἀσθενής, ΐνα τοὺς 22 ἀσθενεῖς κερδήσω. Τοῖς πᾶσιν γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως 8 τινὰς σώσω. Τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς 23 αὐτοῦ γένωμαι. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίω τρέγοντες πάντες 24 μὲν τρέχουσιν, 12 εἶς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; 13 Οὕτως τρέχετε, 14 ΐνα καταλάβητε. $^{^{15}}$ Πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος $^{^{16}}$ πάντα ἐγκρατεύεται: $^{^{17}}$ ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν 18 στέφανον 19 λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ αφθαρτον.²⁰ Έγὼ τοίνυν²¹ οὕτως τρέχω²² ως οὐκ ἀδήλως:²³ οὕτως 26 πυκτεύω, $^{^{24}}$ ώς οὐκ ἀέρα $^{^{25}}$ δέρων: $^{^{26}}$ ἀλλ' ὑπωπιάζω $^{^{27}}$ μου τὸ σῶμα 27 καὶ δουλαγωγῶ, ^{28} μήπως, ^{29} ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος ^{30} γένωμαι.

¹ καταχράομαι, make full use of, use up. ² ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ³ δουλόω, enslave, bring under subjection. ⁴ κερδαίνω, gain, win. ⁵ ἄνομος, lawless, without law. ⁶ ἔννομος, legal, lawful. ⁷ ἀσθενής, weak, infirm. ⁸ πάντως, altogether, by all means. ⁹ συγκοινωνός, οῦ, ὁ, partaker, participant. ¹⁰ στάδιον, οῦ, τό, stadia, length of a stadium. ¹¹ τρέχω, run, exercise myself. ¹² τρέχω, they run. ¹³ βραβεῖον, ου, τό, prize. ¹⁴ τρέχω, you run. ¹⁵ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ¹⁶ ἀγωνίζομαι, contend, struggle. ¹⁷ ἐγκρατεύομαι, exercise self-control. ¹⁸ φθαρτός, perishable, corruptible. ¹⁹ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ²⁰ ἄφθαρτος, imperishable, immortal. ²¹ τοίνυν, accordingly, therefore. ²² τρέχω, I run. ²³ ἀδήλως, uncertainly, out of sight. ²⁴ πυκτεύω, box. ²⁵ ἀήρ, ος, ὁ, air. ²⁶ δέρω, beat, flay. ²⁷ ὑπωπιάζω, strike in the face, treat roughly. ²⁸ δουλαγωγέω, enslave, subjugate. ²⁹ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ³⁰ ἀδόκιμος, not passing the test, rejected.

Πρὸς Κορινθίους Α 10:2 Byzantine NT

Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες 10 ύπὸ τὴν νεφέλην ήσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον, 2 καὶ πάντες εἰς τὸν $\mathbf{M}$ ωϋσῆν ἐ $\mathbf{f eta}$ απτίσαντο ἐν τῆ νε $\mathbf{f \phi}$ έλ $\mathbf{f \eta}$ καὶ ἐν τῆ θαλάσση, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα³ πνευματικὸν⁴ ἔφαγον, καὶ 3 πάντες τὸ αὐτὸ πόμα ^{5} πνευματικὸν ^{4} ἔπιον: ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικής άκολουθούσης πέτρας: ή δὲ πέτρα ήν ὁ χριστός. 5 Άλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν εὐδόκησεν δ θεός: κατεστρώθησαν γαρ ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν 6 έγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς το κακῶν, καθὼς κάκεῖνοι έπεθύμησαν. Μηδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε, καθώς 7τινες αὐτῶν: ὥσπερ γέγραπται, Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιείν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν. 4 Μηδὲ πορνεύωμεν, 5 καθώς τινες 8 αὐτῶν ἐπόρνευσαν, ^{15} καὶ ἔπεσον ἐν μιᾳ ἡμέρᾳ εἴκοσι ^{16} τρεῖς χιλιάδες. $^{^{17}}$ Μηδὲ ἐκπειράζωμεν $^{^{18}}$ τὸν χριστόν, καθώς καί τινες ^{9} αὐτῶν ἐπείρασαν, καὶ ὑπὸ τῶν ὄφεων $^{^{19}}$ ἀπώλοντο. Μηδὲ 10γογγύζετε, ^{20} καθώς καί τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, ^{20} καὶ ἀπώλοντο ύπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ. Ταῦτα δὲ πάντα τύποι συνέβαινον 11 έκείνοις: ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν²³ ἡμῶν, εἰς οθς τὰ τέλη τῶν

¹ ἀγνοέω, not know, be unaware. ² νεφέλη, ης, ή, cloud. ³ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ⁴ πνευματικός, spiritual. ⁵ πόμα, τος, τό, drink. ⁶ πέτρα, ας, ἡ, rock. ⁻ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ⁶ καταστρώννυμ, lay low, overthrow. ॰ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ¹⁰ ἐπιθυμητής, οῦ, ὁ, one who desires, eager desirer of. ¹¹ κἀκεῖνος, and he, and she. ¹² ἐπιθυμέω, desire, long for. ¹³ εἰδωλολάτρης, ου, ὁ, image worshiper, idolater. ¹⁴ παίζω, play, amuse oneself. ¹⁵ πορνεύω, commit fornication, fornicate. ¹⁶ εἴκοσι, twenty, 20. ¹⁻ χιλιάς, άδος, ἡ, thousand. ¹ẽ ἐκπειράζω, test thoroughly, tempt. ¹9 ὄφις, εως, ὁ, snake, serpent. ²⁰ γογγύζω, mutter, murmur. ²¹ ὁλοθρευτής, οῦ, ὁ, destroyer. ²² συμβαίνω, come together, come to pass. ²³ νουθεσία, ας, ἡ, admonition, instruction.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 10:12

αἰώνων κατήντησεν. "Ωστε ὁ δοκῶν ἐστάναι, βλεπέτω μὴ πέσῃ. 12 Πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος: πιστὸς δὲ ὁ 13 θεός, ὅς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὅ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν.

Διόπερ, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας. Ως 14 φρονίμοις λέγω, κρίνατε ὑμεῖς ὅ φημι. Τὸ ποτήριον τῆς 16 εὐλογίας ὁ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἴματος τοῦ χριστοῦ ἐστίν; Τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, ²² οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ ἐστίν; "Οτι εἶς ἄρτος, ἐν σῶμα, οἱ πολλοί 17 ἐσμεν: οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄρτου μετέχομεν. ³ Βλέπετε τὸν 18 Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα: οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσίν; Τί οὖν φημι; "Οτι εἴδωλόν τοὶ τὰ ἔθνη, 20 δαιμονίοις θύει, αὰ οὐ θεῷ: οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων γίνεσθαι. Οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν καὶ 21 ποτήριον δαιμονίων: οὐ δύνασθε τραπέζης κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων: «Ἡ παραζηλοῦμεν τον κύριον; Μὴ 22

¹ καταντάω, come to, arrive. ² πειρασμός, οῦ, ὁ, temptation, trial. ³ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ⁴ ἐάω, permit, allow. ⁵ ἔκβασις, εως, ἡ, outcome, way out. ⁶ ὑποφέρω, endure, bear up under. ⁷ διόπερ, therefore, for this very reason. ⁸ εἰδωλολατρεία, ας, ἡ, worship or service of an image. ⁹ φρόνιμος, prudent, wise. ¹⁰ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ¹¹ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹² κλάω, break. ¹³ μετέχω, partake of, share in. ¹⁴ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ¹⁵ κοινωνός, οῦ, ὁ, partner, sharer. ¹⁶ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ¹⁷ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ¹⁸ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ¹⁹ θύω, sacrifice, kill. ²⁰ τράπεζα, ης, ἡ, table. ²¹ παραζηλόω, provoke to jealousy, make jealous.

Πρὸς Κορινθίους Α 10:23 Βyzantine NT

ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμέν;

Πάντα μοι ἔξεστιν, άλλ' οὐ πάντα συμφέρει. Πάντα μοι ἔξεστιν, 23 άλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. Μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω, άλλὰ τὸ 24 τοῦ ἐτέρου ἔκαστος. Πᾶν τὸ ἐν μακέλλω ^{3} πωλούμενον ^{4} ἐσθίετε, 25 μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν: Τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ 26 καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων, ^{7} καὶ ^{2} 7 θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον δυῖν ἐσθίετε, μηδὲν άνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν. Έὰν δέ τις ὑμῖν εἴπη, Τοῦτο 28 είδωλόθυτόν έστιν, μη έσθίετε δι' έκεῖνον τὸν μηνύσαντα ο καὶ τὴν συνείδησιν: Τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. 29 Συνείδησιν δὲ λέγω, οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου: ἵνα τί γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; Εἰ ἐγὼ 30 γάριτι μετέχω, 12 τί βλασφημούμαι ύπὲρ οὖ ἐγὼ εὐχαριστῶ; Εἴτε 31 οὖν ἐσθίετε, εἴτε πίνετε, εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν θεοῦ ποιείτε. Άπρόσκοποι¹³ γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ ελλησιν¹⁴ καὶ 32 τῆ ἐκκλησία τοῦ θεοῦ: καθώς κάγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, 15 μη 33 ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσιν.

¹ ἰσχυρός, strong, mighty. ² συμφέρω, bring together, it is profitable. ³ μάκελλον, ου, τό, meat market, food market. ⁴ πωλέω, sell. ⁵ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁶ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ⁶ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ⁵ παρατίθημι, set before, entrust. ९ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ¹⁰ μηνόω, make known, report. ¹¹ ἐλευθερία, ας, ἡ, liberty, freedom. ¹² μετέχω, partake of, share in. ¹³ ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ¹⁴ ελλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁵ ἀρέσκω, please, serve.

Έπαινῶ² δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε,³ καὶ καθώς 2 παρέδωκα ύμιν τὰς παραδόσεις κατέχετε. Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι, 3 ότι παντὸς ἀνδρὸς ή κεφαλή ὁ χριστός ἐστιν: κεφαλή δὲ γυναικός, ὁ ἀνήρ: κεφαλὴ δὲ χριστοῦ, ὁ θεός. Πᾶς ἀνὴρ 4 προσευχόμενος ἢ προφητεύων, κατὰ κεφαλῆς ἔχων, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη 5 ἢ προφητεύουσα $^{\circ}$ ἀκατακαλύπτ $\wp^{\circ}$ τῆ κεφαλῆ, καταισχύνει ^{7} τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς: εν γάρ ἐστιν καὶ τὸ αὐτὸ τῆ ἐξυρημένη. Εἰ γὰρ 6 οὐ κατακαλύπτεται ^{10} γυνή, καὶ κειράσθω: ^{11} εἰ δὲ αἰσχρὸν ^{12} γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω. Ανὴρ 7 μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι ^{10} τὴν κεφαλήν, εἰκών ^{13} καὶ δόξα θεοῦ ὑπάρχων: γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν. Οὐ γάρ 8 έστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός: καὶ γὰρ οὐκ 9 ἐκτίσθη ^{14} ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα: διὰ 10 τοῦτο ὀφείλει ή γυνή ἐξουσίαν ἔγειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς άγγέλους. Πλην οὔτε ἀνηρ χωρὶς γυναικός, οὔτε γυνη χωρὶς 11 άνδρός, ἐν κυρίῳ. Ὁ σπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτως καὶ δ 12

¹ μιμητής, οῦ, ὁ, imitator. ² ἐπαινέω, praise, commend. ³ μιμνήσκομαι, remember, recall. ⁴ παράδοσις, εως, ἡ, tradition, instruction. ⁵ κατέχω, hold back, hold fast. ⁶ προφητεύω, prophesy, foretell. ⁷ καταισχύνω, put to shame, shame. ⁸ ἀκατακάλυπτος, uncovered, not veiled. ⁹ ξυράω, shave. ¹⁰ κατακαλύπτω, cover up, veil. ¹¹ κείρω, shear, cut off. ¹² αἰσχρός, shameful, base. ¹³ εἰκών, όνος, ἡ, image, likeness. ¹⁴ κτίζω, create, form.

Πρὸς Κορινθίους Α 11:13 Byzantine NT

ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ. Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς 13 κρίνατε: πρέπον¹ ἐστὶν γυναῖκα ἀκατακάλυπτον² τῷ θεῷ προσεύχεσθαι; "Η οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις³ διδάσκει ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ 14 μὲν ἐὰν κομᾳ,⁴ ἀτιμία⁵ αὐτῷ ἐστίν; Γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾳ,⁴ δόξα αὐτῷ 15 ἐστίν. "Ότι ἡ κόμη⁶ ἀντὶ⁻ περιβολαίου⁵ δέδοται. Εἰ δέ τις δοκεῖ 16 φιλόνεικος² εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν¹ οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ.

Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ, 11 ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον 21 ἀλλ' 17 εἰς τὸ ἦττον 3 συνέρχεσθε. Πρῶτον μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν 18 ἐν ἐκκλησία, ἀκούω σχίσματα 4 ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω. Δεῖ γὰρ καὶ αἰρέσεις 5 ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι 19 φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. Συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, 20 οὐκ ἔστιν κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν. Έκαστος γὰρ τὸ ἴδιον 21 δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ δς μὲν πεινᾳ, 1 δς δὲ μεθύει. 2 Μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; "Η 22 τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε, 3 καὶ καταισχύνετε 4 τοὺς μὴ ἔχοντας; Τί ὑμῖν εἴπω; Ἐπαινέσω 11 ὑμᾶς ἐν τούτῳ; Οὐκ

¹ πρέπω, be clearly seen, be fitting. ² ἀκατακάλυπτος, uncovered, not veiled. ³ φύσις, εως, ἡ, nature, inherent nature. ⁴ κομάω, have long hair, wear the hair long. ⁵ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ⁶ κόμη, ης, ἡ, (long) hair, hair. ⁷ ἀντί, instead of, in place of. ⁸ περιβόλαιον, ου, τό, covering, cloak. ⁹ φιλόνεικος, quarrelsome, contentious. ¹⁰ συνήθεια, ας, ἡ, habit, custom. ¹¹ ἐπαινέω, praise, commend. ¹² κρείττων, stronger, more excellent. ¹³ ἤττων, lesser, inferior. ¹⁴ σχίσμα, τος, τό, tear, division. ¹⁵ αἴρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹⁶ δόκιμος, tested, approved. ¹⁷ φανερός, manifest, apparent. ¹⁸ κυριακός, Lord's, of the Lord. ¹⁹ δείπνον, ου, τό, supper, dinner. ²⁰ προλαμβάνω, take beforehand, take before. ²¹ πεινάω, hunger, am hungry. ²² μεθύω, be drunken, am drunk. ²³ καταφρονέω, think little of, despise. ²⁴ καταισχύνω, put to shame, shame.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 11:23

ἐπαινῶ. Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου δ καὶ παρέδωκα 23 ύμῖν, ὅτι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τῆ νυκτὶ ἡ παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον, καὶ εὐγαριστήσας ἔκλασεν καὶ εἶπεν, Λάβετε, φάγετε: τοῦτό 24 μού έστιν τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον: τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ω σαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ 25 δειπνησαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον ή καινή διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι: τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις αν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Τσάκις γὰρ ἄν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον, καὶ τὸ 26 ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε ἄχρι οὖ ἂν ἔλθη. Πστε δς ἂν ἐσθίη τὸν ἄρτον τοῦτον ἢ πίνη τὸ 27ποτήριον τοῦ κυρίου ἀναξίως τοῦ κυρίου, ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἴματος τοῦ κυρίου. Δοκιμαζέτω $^{^{10}}$ δὲ ἀνθρωπος ^{28} έαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω. Ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως, κρίμα έαυτῷ ἐσθίει 29 καὶ πίνει, μὴ διακρίνων ^{12} τὸ σῶμα τοῦ κυρίου. Δ ιὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν 30 πολλοὶ ἀσθενεῖς ^{13} καὶ ἄρρωστοι, ^{14} καὶ κοιμῶνται ^{15} ἱκανοί. Εἰ γὰρ 31έαυτοὺς διεκρίνομεν, 12 οὐκ ἄν ἐκρινόμεθα. Κρινόμενοι δέ, ὑπὸ 32 κυρίου παιδευόμεθα, 16 ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῷ κατακριθῶμεν. 17 33 Ώστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν, ἀλλήλους

¹ ἐπαινέω, praise, commend. ² κλάω, break. ³ ἀνάμνησις, εως, ἡ, remembrance, reminder. ⁴ ὡσαύτως, likewise. ⁵ δειπνέω, eat, dine. ⁶ ὁσάκις, as often as. ⁷ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁸ ἀναξίως, in an unworthy or improper manner. ⁹ ἔνοχος, involved in, liable. ¹⁰ δοκιμάζω, prove, approve. ¹¹ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ¹² διακρίνω, discriminate, judge. ¹³ ἀσθενής, weak, infirm. ¹⁴ ἄρρωστος, sick, ill. ¹⁵ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁶ παιδεύω, teach, educate. ¹⁷ κατακρίνω, condemn.

Πρὸς Κορινθίους Α 11:34 Βyzantine NT

ἐκδέχεσθε. Εἰ δέ τις πεινᾳ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω: ἵνα μὴ εἰς κρίμα ^{3} 34 συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπά, ὡς ἄν ἔλθω, διατάξομαι. ^{4}

Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. 12 Οἴδατε ὅτι ὅτε ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα, ὡς ἄν ἤγεσθε, ἀπαγόμενοι. Διὸ γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι 3 θεοῦ λαλῶν λέγει ἀνάθεμα Ἰησοῦν: καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν, Κύριον Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγί φ .

Διαιρέσεις δε χαρισμάτων εἰσίν, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα. Καὶ 4 διαιρέσεις διακονιῶν εἰσίν, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος. Καὶ διαιρέσεις 6 ἐνεργημάτων εἰσίν, ὁ δὲ αὐτός ἐστιν θεός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἐκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ πνεύματος πρὸς 7 τὸ συμφέρον. Τὰ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδοται λόγος 8 σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα: ἑτέρῳ 9 δὲ πίστις, ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι: ἄλλῳ δὲ χαρίσματα τὰ ἰαμάτων ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι: ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα τὰ δυνάμεων, ἄλλῳ δὲ 10 προφητεία, αλλῳ δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἑτέρῳ δὲ γένη τὸ γλωσσῶν, ἄλλω δὲ ἐρμηνεία τὸ γλωσσῶν: πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ 11

¹ ἐκδέχομαι, await, expect. ² πεινάω, hunger, am hungry. ³ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ⁴ διατάσσω, command, give orders to. ⁵ πνευματικός, spiritual. ⁶ ἀγνοέω, not know, be unaware. ⁻ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ⁶ ἄφωνος, speechless, mute. ⁰ ἀπάγω, lead away, lead. ¹⁰ γνωρίζω, make known, declare. ¹¹ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. ¹² διαίρεσις, εως, ἡ, division, variety. ¹³ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ¹⁴ ἐνέργημα, τος, τό, effect, activity. ¹⁵ ἐνεργέω, work, effect. ¹⁶ φανέρωσις, εως, ἡ, disclosure, announcement. ¹⁻ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹৪ γνῶσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹⁰ ἴαμα, τος, τό, healing, curing. ²⁰ προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ²¹ διάκρισις, εως, ἡ, act of passing judgment. ²² γένος, ους, τό, race, kind. ²³ έρμηνεία, ας, ἡ, interpretation, translation.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 12:12

τὸ ε̈ν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν¹ ἰδία ἑκάστω καθώς βούλεται.

Καθάπερ² γὰρ τὸ σῶμα ἕν ἐστιν, καὶ μέλη ἔχει πολλά, πάντα δὲ τὰ 12 μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἐνός, πολλὰ ὄντα, ἕν ἐστιν σῶμα: οὕτως καὶ ὁ χριστός. Καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ε̈ν σῶμα 13 έβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἑλληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε έλεύθεροι: καὶ πάντες εἰς εν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. Καὶ γὰρ τὸ 14 σωμα οὐκ ἔστιν εν μέλος ἀλλὰ πολλά. Ἐὰν εἴπη ὁ πούς, Ὁτι οὐκ 15 είμὶ χείρ, οὐκ είμὶ ἐκ τοῦ σώματος: οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; Καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς, Ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ 16 είμὶ ἐκ τοῦ σώματος: οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; 17 Εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; Εἰ ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὄσφρησις; Νυνὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη εν ἕκαστον αὐτῶν ἐν 18 τῷ σώματι, καθὼς ἠθέλησεν. Εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἕν μέλος, ποῦ τὸ 19 σῶμα; Νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη, εν δὲ σῶμα. Οὐ δύναται δὲ δ 20 όφθαλμὸς εἰπεῖν τῆ γειρί, Χρείαν σου οὐκ ἔγω: ἢ πάλιν ἡ κεφαλή τοῖς ποσίν, Χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω. Ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον 22 τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν, ἀναγκαῖά εστιν: καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, 23

¹ διαιρέω, distribute, divide. ² καθάπερ, even as, just as. ³ Ελλην, ηνος, ό, Greek, Hellene. ⁴ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ⁵ ποτίζω, give drink to, cause to drink. ⁶ ἀκοή, ῆς, ἡ, hearing, report. ⁷ ὄσφρησις, εως, ἡ, sense of smell, nose. ⁸ νυνί, now, already. ⁹ ἀσθενής, weak, infirm. ¹⁰ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹¹ ἄτιμος, without honor, dishonored.

Πρὸς Κορινθίους Α 12:24 Byzantine NT

τούτοις τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν: καὶ τὰ ἀσχήμονα ήμῶν εὐσχημοσύνην ^{4} περισσοτέραν ^{1} ἔχει: τὰ δὲ εὐσχήμονα ^{5} 24 ήμῶν οὐ χρείαν ἔχει: ἀλλ' ὁ θεὸς συνεκέρασεν τὸ σῶμα, τῶ ύστεροῦντι ^{7} περισσοτέραν ^{1} δοὺς τιμήν, ἵνα μὴ ἦ σχίσματα ^{8} ἐν τῷ 25 σώματι, άλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ άλλήλων μεριμνῶσιν τὰ μέλη. Καὶ 26 εἴτε πάσχει ε̈ν μέλος, συμπάσχει ^{10} πάντα τὰ μέλη: εἴτε δοξάζεται εν μέλος, συγχαίρει πάντα τὰ μέλη. Υμεῖς δέ ἐστε σῶμα 27 χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ μέρους. Καὶ οθς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῆ 28 έκκλησία πρώτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα $^{^{12}}$ δυνάμεις, εἶτα $^{^{13}}$ χαρίσματα $^{^{14}}$ ἰαμάτων, $^{^{15}}$ άντιλήψεις, $^{^{16}}$ κυβερνήσεις, $^{^{17}}$ γένη $^{^{18}}$ γλωσσῶν. Μὴ πάντες 29 ἀπόστολοι; Μὴ πάντες προφῆται; Μὴ πάντες διδάσκαλοι; Μὴ πάντες δυνάμεις; Mη πάντες χαρίσματα έχουσιν ἰαμάτων; ^{15} 30 Μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσιν; Μὴ πάντες διερμηνεύουσιν; 31 Zηλοῦτε²⁰ δὲ τὰ γαρίσματα¹⁴ τὰ κρείττονα.²¹ Καὶ ἔτι καθ' ύπερβολην 22 όδον ύμιν δείκνυμι.

¹περισσός, excessive, abundant. ²περιτίθημι, place around, put around. ³ἀσχήμων, unseemly, indecent. ⁴εὐσχημοσύνη, ης, ή, propriety, seemliness. ⁵εὐσχήμων, honorable. ⁶συγκεράννυμι, blend, unite. ⁷ὑστερέω, lack, need. ⁸σχίσμα, τος, τό, tear, division. ⁹ μεριμνάω, be anxious, distracted. ¹⁰συμπάσχω, suffer with, suffer together with. ¹¹συγχαίρω, rejoice with. ¹²ἔπειτα, then, after this. ¹³ εἶτα, then, thereafter. ¹⁴χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ¹⁵ἴαμα, τος, τό, healing, curing. ¹⁶ἀντίληψις, εως, ή, help, ministration. ¹⁷ κυβέρνησις, εως, ή, administration, governing. ¹⁸γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁹διερμηνεύω, translate, interpret. ²⁰ζηλόω, be zealous, am jealous. ²¹κρείττων, stronger, more excellent. ²²ὑπερβολή, ῆς, ἡ, excess, superiority.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 13:2

Έὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην 13 δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς¹ ἠχῶν² ἢ κύμβαλον³ ἀλαλάζον.⁴ Καὶ 2 έὰν ἔχω προφητείαν, καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ώστε ὄρη μεθιστάνειν, άγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι. Καὶ ἐὰν ψωμίσω $^{\circ}$ 3 πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσωμαι, ^{10} ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ώφελοῦμαι. ^{11} Ή ἀγάπη ^{4} μακροθυμε $\tilde{i}$, χρηστεύεται: $\tilde{i}$ ή ἀγάπη οὐ ζηλο $\tilde{i}$: $\tilde{i}$ ή ἀγάπη οὐ περπερεύεται, ^{15} οὐ φυσιοῦται, ^{16} οὐκ ἀσχημονεῖ, ^{17} οὐ ζητεῖ τὰ ^{5} έαυτῆς, οὐ παροξύνεται, 18 οὐ λογίζεται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῆ 6 άδικία, $^{^{19}}$ συγχαίρει $^{^{20}}$ δὲ τῆ άληθεία, πάντα στέγει, $^{^{21}}$ πάντα 7πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει.²² Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε²³ 8 ἐκπίπτει: ^{24} εἴτε δὲ προφητεῖαι, ^{5} καταργηθήσονται: ^{25} εἴτε γλῶσσαι, παύσονται: εἴτε γνῶσις, καταργηθήσεται. Έκ μέρους δὲ 9γινώσκομεν, καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν:27 ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ 10 τέλειον, 28 τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται. 25 Ότε ἤμην νήπιος, 11 ώς νήπιος έλάλουν, ώς νήπιος έφρόνουν, ώς νήπιος έφρονουν, ώς νήπιος έχ έλογιζόμην: ὅτε δὲ γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα ^{25} τὰ τοῦ νηπίου. ^{29} 12

¹ χαλκός, οῦ, ὁ, money, copper or bronze. ² ἡχέω, sound, ring out. ³ κύμβαλον, ου, τό, cymbal. ⁴ ἀλαλάζω, cry aloud, wail loudly. ⁵ προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ⁶ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁷ γνῶσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ⁸ μεθίστημι, remove, turn away. ⁹ ψωμίζω, feed with morsels, feed. ¹⁰ καίω, burn, ignite. ¹¹ ὡφελέω, profit, help. ¹² μακροθυμέω, be patient, suffer long. ¹³ χρηστεύομαι, be kind, loving. ¹⁴ ζηλόω, be zealous, am jealous. ¹⁵ περπερεύομαι, boast, brag. ¹⁶ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ¹⁷ ἀσχημονέω, act unbecomingly, disgracefully. ¹⁸ παροξύνω, provoke, irritate. ¹⁹ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ²⁰ συγχαίρω, rejoice with. ²¹ στέγω, endure, bear. ²² ὑπομένω, tarry, endure. ²³ οὐδέποτε, never. ²⁴ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ²⁵ καταργέω, make ineffective, abolish. ²⁶ παύω, cause to cease. ²⁷ προφητεύω, prophesy, foretell. ²⁸ τέλειος, complete, perfect. ²⁹ νήπιος, infant, child. ³⁰ φρονέω, think, judge.

Πρὸς Κορινθίους Α 13:13 Byzantine NT

Βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου¹ ἐν αἰνίγματι,² τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον: ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. Νυνί³ δὲ μένει πίστις, 13 ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα: μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

 Δ ιώκετε τὴν ἀγάπην: ζηλοῦτε ^{4} δὲ τὰ πνευματικά, μᾶλλον δὲ ἵνα 14προφητεύητε. Ὁ γὰρ λαλῶν γλώσση οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, 2 άλλὰ τῷ θεῷ: οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια.΄ 3 Ὁ δὲ προφητεύων ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. $^{^{10}}$ $\odot$ λαλῶν γλώσσῃ ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ, ὁ δὲ ^{4} προφητεύων έκκλησίαν οἰκοδομεῖ. Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς 5 λαλείν γλώσσαις, μάλλον δὲ ἵνα προφητεύητε: μείζων γὰρ ὁ προφητεύων $\mathring{\eta}$ δ λαλών γλώσσαις, ἐκτὸς $\mathring{\iota}$ εἰ μὴ διερμηνεύει, $\mathring{\iota}$ ΐνα ή ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβη. Νυνὶ δέ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω 6 πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ὡφελήσω, τὸ ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω η ἐν ἀποκαλύψει, ^{14} η ἐν γνώσει, ^{15} η ἐν προφητεία ^{16} η ἐν διδαχῆ; "Oμως ^{17} τὰ ἄψυχα ^{18} Φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλός, ^{19} εἴτε 7κιθάρα, ^{20} ἐὰν διαστολὴν ^{21} τοῖς φθόγγοις ^{22} μὴ διδῶ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον 3 ἢ τὸ κιθαριζόμενον; 4 Καὶ γὰρ ἐὰν 8

¹ ἔσοπτρον, ου, τό, mirror. ² αἴνιγμα, τος, τό, riddle, enigma. ³ νυνί, now, already. ⁴ ζηλόω, be zealous, am jealous. ⁵ πνευματικός, spiritual. ⁶ προφητεύω, prophesy, foretell. ⁷ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁸ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ⁹ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁰ παραμυθία, ας, ἡ, encouragement, comfort. ¹¹ ἐκτός, aside from, besides. ¹² διερμηνεύω, translate, interpret. ¹³ ὡφελέω, profit, help. ¹⁴ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ¹⁵ γνῶσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹⁶ προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ¹⁷ ὅμως, yet, nevertheless. ¹⁸ ἄψυχος, inanimate, lifeless. ¹⁹ αὐλός, οῦ, ὁ, flute, pipe. ²⁰ κιθάρα, ας, ἡ, lyre, harp. ²¹ διαστολή, ῆς, ἡ, difference, distinction. ²² φθόγγος, ου, ὁ, tone, voice. ²³ αὐλέω, play a flute, play the flute. ²⁴ κιθαρίζω, play the lyre, harp.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 14:9

άδηλον ^{1} φωνὴν σάλπιγξ ^{2} δῷ, τίς παρασκευάσεται ^{3} εἰς πόλεμον; ^{4} 9 Οὕτως καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον⁵ λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; "Εσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα⁶ λαλοῦντες. $ext{T}$ οσαῦτα, $extstyle^7$ εἰ τύχοι, $extstyle^8$ γένη $extstyle^9$ φωνῶν ἐστὶν ἐν κόσμῳ καὶ extstyle 10οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον. $^{^{10}}$ Έὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, 11ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος, 11 καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος. 11 Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ^{12} ζηλωταί ^{13} ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν 12οἰκοδομὴν ^{14} τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε. Δ ιόπερ ^{15} δ 13 λαλῶν γλώσση προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύη. ^{16} Έὰν γὰρ 14προσεύχωμαι γλώσση, τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς 17 μου ἄκαρπός $^{^{18}}$ ἐστιν. Τί οὖν ἐστίν; Προσεύξομαι τῷ πνεύματι, 15 προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ: ^{17} ψαλῶ ^{19} τῷ πνεύματι, ψαλῶ ^{19} δὲ καὶ τῷ νοΐ. ^{17} Ἐπεὶ ^{12} ἐὰν εὐλογήσης τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν ^{20} τὸν 16τόπον τοῦ ἰδιώτου ^{21} πῶς ἐρεῖ τὸ Ἀμὴν ἐπὶ τῆ σῆ ^{22} εὐχαριστία, ^{23} έπειδη²⁴ τί λέγεις οὐκ οἶδεν; Σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐγαριστεῖς, ἀλλ' 17 ό ἔτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου, πάντων 18 ύμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶν: ἀλλ' ἐν ἐκκλησία θέλω πέντε 19 λόγους διὰ τοῦ νοός 17 μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, 25

¹ ἄδηλος, unseen, indistinct. ² σάλπιγξ, ιγγος, ή, trumpet. ³ παρασκευάζω, prepare, make ready. ⁴ πόλεμος, ου, ό, war, battle. ⁵ εὔσημος, clear, distinct. ⁶ ἀήρ, ος, ὁ, air. ⁷ τοσοῦτος, so great, so much. ⁸ τυγχάνω, obtain, happen. ⁹ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁰ ἄφωνος, speechless, mute. ¹¹ βάρβαρος, barbarous, barbarian. ¹² ἐπεί, when, since. ¹³ ζηλωτής, οῦ, ὁ, Zealot, zealot. ¹⁴ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ¹⁵ διόπερ, therefore, for this very reason. ¹⁶ διερμηνεύω, translate, interpret. ¹⁷ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹⁸ ἄκαρπος, unfruitful, barren. ¹⁹ ψάλλω, sing, sing praise. ²⁰ ἀναπληρόω, fill up, fulfill. ²¹ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ²² σός, your, yours. ²³ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ²⁴ ἐπειδή, since, because. ²⁵ κατηχέω, teach by word of mouth.

Πρὸς Κορινθίους Α 14:20 Byzantine NT

ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσση.

Άδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν: ἀλλὰ τῆ κακία νηπιάζετε, 20 ταῖς δὲ φρεσὶν τέλειοι γίνεσθε. Έν τῷ νόμῷ γέγραπται ὅτι Ἐν 21 έτερογλώσσοις καὶ ἐν γείλεσιν έτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονταί ^{s} μου, λέγει κύριος. Ώστε αί 22 γλώσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν, οὐ τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις: ἡ δὲ προφητεία, οὐ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. Έὰν οὖν συνέλθη ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ 23 πάντες γλώσσαις λαλώσιν, εἰσέλθωσιν δὲ ἰδιῶται ή ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε; Έὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, ^{13} 24 εἰσέλθη δέ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἱ ἐλέγχεται ἱ ὑπὸ πάντων, άνακρίνεται ^{15} ὑπὸ πάντων, καὶ οὕτως ^{16} τὰ κρυπτά ^{17} τῆς καρδίας 25 αὐτοῦ φανερὰ¹⁸ γίνεται: καὶ οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ θεῷ ἀπαγγέλλων ὅτι Ὁ θεὸς ὄντως 19 ἐν ὑμῖν έστιν.

¹ μυρίοι, ten thousand, innumerable. ² φρήν, φρενός, ή, thinking, understanding. ³ κακία, ας, ή, malice, evil. ⁴ νηπιάζω, be (as) a child, babe. ⁵ τέλειος, complete, perfect. ⁶ έτερόγλωσσος, of another tongue. ⁷ χείλος, ους, τό, lip, edge. ⁸ εἰσακούω, listen, hear. ⁹ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹⁰ προφητεία, ας, ή, prophecy. ¹¹ ἰδιώτης, ου, ό, unskilled or ungifted person, amateur. ¹² μαίνομαι, rage, be furious. ¹³ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹⁴ ἐλέγχω, convict, reprove. ¹⁵ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹⁶ οὕτως, thus, so. ¹⁷ κρυπτός, hidden, secret. ¹⁸ φανερός, manifest, apparent. ¹⁹ ὄντως, really, indeed.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 14:26

Τί οὖν ἐστίν, ἀδελφοί; "Όταν συνέρχησθε, ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν¹ 26 ἔχει, διδαχὴν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν² ἔχει, ἑρμηνείαν³ ἔχει. Πάντα πρὸς οἰκοδομὴν⁴ γινέσθω. Εἴτε γλώσση τις λαλεῖ, 27 κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ ἀνὰ⁵ μέρος, καὶ εἶς διερμηνευέτω: ἐὰν δὲ μὴ ῇ διερμηνευτής, σιγάτω ἐν ἐκκλησία: 28 ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ θεῷ. Προφῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς 29 λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν. Ἐὰν δὲ ἄλλῳ 30 ἀποκαλυφθῃ¹ο καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω. Δύνασθε γὰρ καθ' 31 ἕνα πάντες προφητεύειν, 'ἱ ἵνα πάντες μανθάνωσιν, 'ὰ καὶ πάντες παρακαλῶνται: καὶ πνεύματα προφητῶν προφήταις 32 ὑποτάσσεται. Οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ θεός, ἀλλὰ εἰρήνης, 33 ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἀγίων.

Αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν: οὐ γὰρ 34 ἐπιτέτραπται ἀ αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. Εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους 35 ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν: αἰσχρὸν ἡ γάρ ἐστιν γυναιξὶν ἐν ἐκκλησία λαλεῖν. Ἡ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν; Ἡ εἰς ὑμᾶς 36 μόνους κατήντησεν; 6

¹ ψαλμός, οῦ, ὁ, song of praise, psalm. ² ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ³ ἑρμηνεία, ας, ἡ, interpretation, translation. ⁴ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ⁵ ἀνά, upwards, upon. ⁶ διερμηνεύω, translate, interpret. ⁷ διερμηνευτής, οῦ, ὁ, interpreter, translator. ⁸ σιγάω, be silent, become silent. ⁹ διακρίνω, discriminate, judge. ¹⁰ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ¹¹ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹² μανθάνω, learn, ascertain. ¹³ ἀκαταστασία, ας, ἡ, distrurbance, disorder. ¹⁴ ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹⁵ αἰσχρός, shameful, base. ¹⁶ καταντάω, come to, arrive.

Πρὸς Κορινθίους Α 14:37 Byzantine NT

Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγινωσκέτω ἃ 37 γράφω ὑμῖν, ὅτι κυρίου εἰσὶν ἐντολαί. Εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοείτω. 38

'Ωστε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε³ τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις 39
μὴ κωλύετε: πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω. 40

Γνωρίζω⁸ δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὅ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὅ **15**καὶ παρελάβετε, ἐν ῷ καὶ ἐστήκατε, δι' οὖ καὶ σῷζεσθε: τίνι λόγῳ 2
εὐηγγελισάμην ὑμῖν, εἰ κατέχετε,⁹ ἐκτὸς¹⁰ εἰ μὴ εἰκῆ¹¹
ἐπιστεύσατε. Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὅ καὶ παρέλαβον, 3
ὅτι χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν άμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς:
καὶ ὅτι ἐτάφη:¹² καὶ ὅτι ἐγήγερται τῆ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς 4
γραφάς: καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾳ, ¹³ εἶτα¹⁴ τοῖς δώδεκα: ἔπειτα¹⁵ ὤφθη 5
ἐπάνω¹⁶ πεντακοσίοις¹⁷ ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ¹⁸ ἐξ ὧν οἱ πλείους
μένουσιν ἔως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν: ¹⁹ ἔπειτα¹⁵ ὤφθη 7
Ἰακώβῳ, εἶτα¹⁴ τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν: ἔσχατον δὲ πάντων, 8
ώσπερεὶ²⁰ τῷ ἐκτρώματι, ²¹ ὤφθη κὰμοί. Ὑςὼ γάρ εἰμι ὁ 9
ἐλάχιστος²² τῶν ἀποστόλων, δς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι

¹ πνευματικός, spiritual. ² ἀγνοέω, not know, be unaware. ³ ζηλόω, be zealous, am jealous. ⁴ προφητεύω, prophesy, foretell. ⁵ κωλύω, forbid, hinder. ⁶ εὐσχημόνως, becomingly, properly. ⁷ τάξις, εως, ή, arranging, order. ⁸ γνωρίζω, make known, declare. ⁹ κατέχω, hold back, hold fast. ¹⁰ ἐκτός, aside from, besides. ¹¹ εἰκῆ, without cause or reason, vainly. ¹² θάπτω, bury. ¹³ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ¹⁴ εἶτα, then, thereafter. ¹⁵ ἔπειτα, then, after this. ¹⁶ ἐπάνω, above, over (gen). ¹⁷ πεντακόσιοι, five hundred, 500. ¹⁸ ἐφάπαξ, once for all, once. ¹⁹ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ²⁰ ώσπερεί, like, as. ²¹ ἔκτρωμα, τος, τό, untimely birth. ²² ἐλάχιστος, least, smallest.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 15:10

ἀπόστολος, διότι¹ ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. Χάριτι δὲ 10 θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ² ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον³ αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα,⁴ οὐκ ἐγὼ δέ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί. Εἴτε οὖν ἐγώ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτως 11 κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

Εἰ δὲ χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσίν 12 τινες ἐν ὑμῖν ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; Εἰ δὲ ἀνάστασις 13 νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ χριστὸς ἐγήγερται: εἰ δὲ χριστὸς οὐκ 14 ἐγήγερται, κενὸν² ἄρα τὸ κήρυγμα⁵ ἡμῶν, κενὴ² δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. Εὐρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ θεοῦ, ὅτι 15 ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ ὅτι ἤγειρεν τὸν χριστόν, ὂν οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ² ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ 16 ἐγείρονται, οὐδὲ χριστὸς ἐγήγερται: εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, 17 ματαία ἡ πίστις ὑμῶν: ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. Ἄρα καὶ 18 οἱ κοιμηθέντες ἐν χριστῷ ἀπώλοντο. Εἰ ἐν τῆ ζωῆ ταύτη 19 ἡλπικότες ἐσμὲν ἐν χριστῷ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν.

¹ διότι, because, on this account. ²κενός, empty, vain. ³ περισσός, excessive, abundant. ⁴κοπιάω, toil, labor. ⁵ κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ⁶ ψευδόμαρτυς, υρος, ό, false witness. ⁷ εἴπερ, if perhaps, if indeed. ⁸ μάταιος, vain, useless. ⁹ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁰ ἐλεεινός, miserable, pitiable.

Πρὸς Κορινθίους Α 15:20 Byzantine NT

Νυνὶ δὲ χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων 20 έγένετο. Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου 21 "Ωσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες 22 ἀνάστασις νεκρῶν. οὕτως καὶ ἐν τῷ χριστῷ πάντες ἀποθνήσκουσιν, ζωοποιηθήσονται. Έκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίω τάγματι: ἀπαρχὴ 23 χριστός, ἔπειτα ^{s} οἱ τοῦ χριστοῦ ἐν τῆ παρουσία ^{2} αὐτοῦ. Εἶτα ^{10} τὸ 24τέλος, ὅταν παραδῷ τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρί, ὅταν καταργήση ^{11} πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. Δ εῖ 25 γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν, 12 ἄχρι οὖ ἄν θῆ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. "Εσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται" ὁ θάνατος. 26 Πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. "Όταν δὲ εἴπῃ ὅτι Π άντα ύποτέτακται, δῆλον ^{13} ὅτι ἐκτὸς ^{14} τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. Όταν δὲ ὑποταγῆ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ 28 υίὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ἦ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

Έπει¹⁵ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Εἰ ὅλως¹⁶ 29 νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Τί 30 καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν¹⁷ πᾶσαν ὥραν; Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, 31

¹νυνί, now, already. ²ἀπαρχή, ῆς, ἡ, first fruit. ³κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁴ἐπειδή, since, because. ⁵οὕτως, thus, so. ⁶ζωοποιέω, make alive, make to live. ⁷τάγμα, τος, τό, division, group. ⁸ἔπειτα, then, after this. ⁹παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹⁰εἶτα, then, thereafter. ¹¹καταργέω, make ineffective, abolish. ¹²βασιλεύω, reign, rule. ¹³δῆλος, clear, evident. ¹⁴ἐκτός, aside from, besides. ¹⁵ἐπεί, when, since. ¹⁶ὅλως, altogether, completely. ¹⁷κινδυνεύω, be in danger, am in danger.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 15:32

νὴ¹ τὴν ὑμετέραν² καύχησιν,³ ἡν ἔχω ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῷ ἡμῶν. Εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα⁴ ἐν Ἐφέσῳ,⁵ τί μοι τὸ 32 ὄφελος,6 εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; Φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν. Μὴ πλανᾶσθε: Φθείρουσιν⁵ ἤθη² χρηστὰ¹0 33 ὁμιλίαι¹¹ κακαί. Ἐκνήψατε¹² δικαίως¹³ καὶ μὴ ἁμαρτάνετε: 34 ἀγνωσίαν¹⁴ γὰρ θεοῦ τινὲς ἔχουσιν: πρὸς ἐντροπὴν¹⁵ ὑμῖν λέγω.

Άλλ' ἐρεῖ τις, Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; Ποίῳ δὲ σώματι ἔρχονται; 35 Ἄφρον, ιο σὺ ὁ σπείρεις, οὐ ζωοποιεῖται εὰν μὴ ἀποθάνη: καὶ ὁ 37 σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, ιο εἰ τύχοι, ιο σίτου η τινος τῶν λοιπῶν: ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ 38 δίδωσιν σῶμα καθὼς ἡθέλησεν, καὶ ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἔδιον σῶμα. Οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σάρξ: ἀλλὰ ἄλλη μὲν 39 ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, αλλη δὲ ἰχθύων, αλλη δὲ πτηνῶν. Καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια: αλλὶ 40 ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἐτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων. 41 Ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων: δόξη. Οὕτως καὶ ἡ 42 ἀστέρων: δοξη καὶ μὸν ἡ τῶν ἀστέρων καὶ ἡ 42 ἀστέρων: δοξη καὶ ἀστέρων: δοξη καὶ ἀλλη δόξα καὶ ἡ 42 ἀστέρων: δοξη καὶ ἡ 42 ἀν φον καὶ ἡ 42 ἀν φον

¹νή, by (a particle of affirmation employed in oaths). ²ὑμέτερος, your. ³καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ⁴θηριομαχέω, fight with wild animals. ⁵ Εφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ⁶ ὄφελος, ους, τό, use, benefit. ⁷ αὔριον, tomorrow. ⁸ φθείρω, destroy, corrupt. ⁹ ἤθος, ους, τό, custom, habit. ¹⁰ χρηστός, good, kind. ¹¹ ὁμιλία, ας, ἡ, association, company. ¹² ἐκνήφω, come to one's senses. ¹³ δικαίως, righteously, justly. ¹⁴ ἀγνωσία, ας, ἡ, ignorance. ¹⁵ ἐντροπή, ῆς, ἡ, shame, humiliation. ¹⁶ ἄφρων, foolish, senseless. ¹⁷ ζωοποιέω, make alive, make to live. ¹⁸ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ¹⁹ κόκκος, ου, ὁ, grain, seed. ²⁰ τυγχάνω, obtain, happen. ²¹ σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain. ²² κτῆνος, ους, τό, beast of burden. ²³ ἰχθύς, ύος, ὁ, fish. ²⁴ πτηνός, feathered, winged. ²⁵ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ²⁶ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ²⁷ σελήνη, ης, ἡ, moon. ²⁸ ἀστήρ, ος, ὁ, star. ²⁹ διαφέρω, differ, carry through.

Πρὸς Κορινθίους Α 15:43 Byzantine NT

ανάστασις τῶν νεκρῶν. Σπείρεται ἐν φθορᾳ,¹ ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ:² σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ,³ ἐγείρεται ἐν δόξῃ: σπείρεται ἐν 43 ἀσθενείᾳ,⁴ ἐγείρεται ἐν δυνάμει: σπείρεται σῶμα ψυχικόν,⁵ 44 ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν.6 Ἔστιν σῶμα ψυχικόν,⁵ καὶ ἔστιν σῶμα πνευματικόν.6 Οὕτως καὶ γέγραπται, Ἐγένετο ὁ πρῶτος 45 ἀνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν. Ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωρποιοῦν. Αλλλ οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ὁ ἔπειτα τὸ πνευματικόν.6 Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός: ὁ 47 δεύτερος ἄνθρωπος ὁ κύριος ἐξ οὐρανοῦ. Οἷος¹ο ὁ χοϊκός, ὁ 48 τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί, καὶ οἷος¹ο ὁ ἐπουράνιος,¹¹ τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι:¹¹ καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν¹² τὴν εἰκόνα¹³ τοῦ χοϊκοῦ, ὁ 49 φορέσωμεν¹² καὶ τὴν εἰκόνα¹³ τοῦ ἐπουρανίου.¹¹

Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἶμα βασιλείαν θεοῦ 50 κληρονομῆσαι¹⁴ οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ¹ τὴν ἀφθαρσίαν² κληρονομεῖ.¹⁴ Ἰδού, μυστήριον¹⁵ ὑμῖν λέγω: πάντες μὲν οὐ 51 κοιμηθησόμεθα,¹⁴ πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα,¹⁻ ἐν ἀτόμῳ,¹⁵ ἐν ῥιπῆ 52 ὀφθαλμοῦ, ἐν τῆ ἐσχάτῃ σάλπιγγι:²⁰ σαλπίσει²¹ γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι,²² καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα.¹⁻ Δεῖ 53

¹ φθορά, ᾶς, ἡ, destruction, corruption. ² ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptibility, immortality. ³ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ⁴ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁵ ψυχικός, natural, wordly-minded. ⁶ πνευματικός, spiritual. ⁷ ζωρποιέω, make alive, make to live. ⁸ ἔπειτα, then, after this. ⁹ χοϊκός, made of earth or dust, earthy. ¹⁰ οίος, such as, of what kind. ¹¹ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ¹² φορέω, wear, bear. ¹³ εἰκών, όνος, ἡ, image, likeness. ¹⁴ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹⁵ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ¹⁶ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁷ ἀλλάσσω, change, alter. ¹⁸ ἄτομος, indivisible moment of time, moment. ¹⁹ ῥιπἡ, ῆς, ἡ, rapid movement, twinkling. ²⁰ σάλπιγξ, ιγγος, ἡ, trumpet. ²¹ σαλπίζω, sound a trumpet. ²² ἄφθαρτος, imperishable, immortal.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 15:54

γὰρ τὸ φθαρτὸν¹ τοῦτο ἐνδύσασθαι² ἀφθαρσίαν,³ καὶ τὸ θνητὸν⁴ τοῦτο ἐνδύσασθαι² ἀθανασίαν.⁵ "Όταν δὲ τὸ φθαρτὸν¹ τοῦτο 54 ἐνδύσηται² ἀφθαρσίαν,³ καὶ τὸ θνητὸν⁴ τοῦτο ἐνδύσηται² ἀθανασίαν,⁵ τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος, Κατεπόθη⁶ ὁ θάνατος εἰς νῖκος.⁻ Ποῦ σου, Θάνατε, τὸ κέντρον;⁶ Ποῦ σου, 55 Ἅδη,° τὸ νῖκος;⁻ Τὸ δὲ κέντρον⁵ τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία: ἡ δὲ 56 δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος: τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν 57 τὸ νῖκος⁻ διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. "Ώστε, ἀδελφοί 58 μου ἀγαπητοί, ἑδραῖοι¹ο γίνεσθε, ἀμετακίνητοι,¹¹ περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος¹² ὑμῶν οὐκ ἔστιν κενὸς¹³ ἐν κυρίῳ.

Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἀγίους, ὥσπερ διέταξα ταῖς 16 ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, ούτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. Κατὰ 2 μίαν σαββάτων ἔκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθέτω, θησαυρίζων το τι ἀν εὐοδῶται, είνα μή, ὅταν ἔλθω, τότε λογίαι γίνωνται. 3 "Όταν δὲ παραγένωμαι, οῦς ἐὰν δοκιμάσητε οι' ἐπιστολῶν, τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ: 4 ἐὰν δὲ ἢ ἄξιον τοῦ κὰμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. 5

¹ φθαρτός, perishable, corruptible. ² ἐνδύω, put on, clothe. ³ ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptibility, immortality. ⁴ θνητός, subject to death, mortal. ⁵ ἀθανασία, ας, ἡ, immortality. ⁶ καταπίνω, drink down, swallow. ⁷ νἵκος, ους, τό, victory. ⁸ κέντρον, ου, τό, sharp point, sting. ⁹ Ἄδης, ου, ὁ, Hades. ¹⁰ ἐδραῖος, steadfast, firm. ¹¹ ἀμετακίνητος, immovable, firm. ¹² κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹³ κενός, empty, vain. ¹⁴ λογία, ας, ἡ, collection, collecting. ¹⁵ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁶ Γαλατία, ας, ἡ, Galatia. ¹⁷ θησαυρίζω, lay up, store up. ¹⁸ εὐοδόω, cause to prosper. ¹⁹ δοκιμάζω, prove, approve. ²⁰ ἐπιστολή, ῆς, ἡ, letter, dispatch. ²¹ ἀποφέρω, carry off, bear away.

Πρὸς Κορινθίους Α 16:6 Byzantine NT

Έλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν Μακεδονίαν¹ διέλθω: Μακεδονίαν¹ γὰρ διέρχομαι: πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν² παραμενῶ,³ ἢ 6 καὶ παραχειμάσω,⁴ ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε⁵ οὖ ἐὰν πορεύωμαι. Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ² ἰδεῖν: ἐλπίζω δὲ χρόνον τινὰ 7 ἐπιμεῖναι⁵ πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος ἐπιτρέπη.² Ἐπιμενῶ⁵ δὲ ἐν 8 Ἐφέσῳ¹⁰ ἔως τῆς Πεντηκοστῆς:¹¹ θύρα γάρ μοι ἀνέῳγεν μεγάλη 9 καὶ ἐνεργής,¹² καὶ ἀντικείμενοι¹³ πολλοί.

Έὰν δὲ ἔλθη Τιμόθεος, ¹⁴ βλέπετε ἵνα ἀφόβως ¹⁵ γένηται πρὸς ὑμᾶς: 10 τὸ γὰρ ἔργον κυρίου ἐργάζεται ὡς καὶ ἐγώ. Μή τις οὖν αὐτὸν 11 ἐξουθενήση: ¹⁶ προπέμψατε ⁵ δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνη, ἵνα ἔλθη πρός με: ἐκδέχομαι ¹⁷ γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. Περὶ δὲ Ἀπολλώ ¹⁸ 12 τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθη πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν: καὶ πάντως ¹⁹ οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθη, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήση. ²⁰

Γρηγορεῖτε, ^{21} στήκετε ^{22} ἐν τῆ πίστει, ἀνδρίζεσθε, ^{23} κραταιοῦσθε. ^{24} 13 Πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω.

¹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ² τυγχάνω, obtain, happen. ³ παραμένω, remain beside, continue. ⁴ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ⁵ προπέμπω, send before, send forth. ⁶ οὕ, where, when. ⁷ πάροδος, ου, ἡ, passage, thoroughfare. ⁸ ἐπιμένω, continue, remain. ⁹ ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹⁰ Ἔρεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹¹ πεντηκοστή, ῆς, ἡ, Pentecost. ¹² ἐνεργής, effective, active. ¹³ ἀντίκειμαι, lie opposite, i.e. oppose. ¹⁴ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁵ ἀφόβως, fearlessly. ¹⁶ ἐξουθενέω, despise, ignore. ¹⁷ ἐκδέχομαι, await, expect. ¹⁸ Απολλώς, ὁ, Apollos. ¹⁹ πάντως, altogether, by all means. ²⁰ εὐκαιρέω, have opportunity, time. ²¹ γρηγορέω, watch, keep watch. ²² στήκω, stand, stand fast. ²³ ἀνδρίζομαι, act like a man, am brave. ²⁴ κραταιόω, strengthen, confirm.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 16:15

Παρακαλώ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί – οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ,¹ ὅτι 15 ἐστὶν ἀπαρχή² τῆς ἀχαΐας,³ καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν⁴ ἑαυτούς – ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις, καὶ παντὶ 16 τῷ συνεργοῦντι⁵ καὶ κοπιῶντι. αἰρω δὲ ἐπὶ τῆ παρουσίᾳ τοῦς Στεφανᾶ¹ καὶ Φουρτουνάτου καὶ ἀχαϊκοῦ,² ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα¹ οὖτοι ἀνεπλήρωσαν. Ανέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν 18 πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν: ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους.

Ασπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας: ¹³ ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν 19 κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας ¹⁴ καὶ Πρίσκιλλα, ¹⁵ σὺν τῆ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. 20 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ¹⁶ ἁγίῳ.

Ό ἀσπασμὸς ¹⁷ τῆ ἐμῆ χειρὶ Παύλου. Εἴ τις οὐ φιλεῖ ¹⁸ τὸν κύριον 21 Ἰησοῦν χριστόν, ἤτω ἀνάθεμα. ¹⁹ Μαρὰν ²⁰ ἀθά. ²⁰ Ἡ χάρις τοῦ 23 κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. Ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων 24 ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀμήν.

¹ Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ, Stephanas. ² ἀπαρχή, ῆς, ἡ, first fruit. ³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁴ τάσσω, arrange, appoint. ⁵ συνεργέω, work together. ⁶ κοπιάω, toil, labor. ⁷ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ⁸ Φορτουνάτος, ου, ὁ, Fortunatus. ⁹ Άχαϊκός, οῦ, ὁ, Achaicus. ¹⁰ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ¹¹ ἀναπληρόω, fill up, fulfill. ¹² ἀναπαύω, refresh, take rest. ¹³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁴ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ¹⁵ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ¹⁶ φίλημα, τος, τό, kiss. ¹⁷ ἀσπασμός, οῦ, ὁ, greeting, salutation. ¹⁸ φιλέω, love, kiss. ¹⁹ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. ²⁰ αθά, come (Aramaic).